

OSNUTEK ZAKONA O LJUDSKIH ODBORIH PRED ZAKONODAJNIMA ODBOROMA

Ljudski odbori so osnovna pridobitev narodne osvobodilne borbe

Velik korak naprej za utrditev nove resnično demokratične oblasti naše mlade republike

V sredo sta začela delati zakonodajna odbora Zveznega sveta in Sveta narodov. Najprej je prišel na dnevni red v obravnavo osnutek zakona o ljudskih odborih, ki ga je zvezna vlada predložila Ljudski skupščini. Predsednik ministrskega sveta in minister narodne obrambe maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito je priložil osnutku zakona o ljudskih odborih naslednjo obrazložitev:

Načrt splošnega zakona o ljudskih odborih pomeni nedvomno najosnovnejši in najpomembnejši zakon, ki ga naj sprejme Ljudska skupščina FLRJ po sprejetju ustave. Osnutek tega zakona, ki podrobno obdeluje osnovne določbe ustave, predstavlja sredstvo za nadaljnjo utrditev in popolni razvoj ljudskih odborov, ki so politična osnova državne oblasti v Federativni ljudski republiki Jugoslaviji.

Osnovani po ustavi so ljudski odbori, ki so se razvili od krajevnih ljudskih odborov do skupščine ljudskih republik in Ljudske skupščine FLRJ, osnovna pridobitev narodno osvobodilne borbe. Ljudski odbori kot organi državne oblasti so se razvili iz množičnih borbenih organov najširših ljudskih množic, iz narodno osvobodilnih odborov. Široke ljudske množice, organizirane v narodno osvobodilnih odborih, so že v prvih dneh vstaje zrušile stari protiljudski in izdajalski aparat državne oblasti stare Jugoslavije, ki je povsem prešel na stran okupatorja. Na razvalinah tega starega birokratskega aparata se je gradila nova ljudska oblast z organizacijo narodno osvobodilnih odborov. Narodno osvobodilni odbori so bili torej tiste ljudske organizacije, s katerimi so osnovne ljudske množice izražale oblast iz rok izkoriščaevskih klik in zasnovale resnično ljudsko in demokratično oblast. Na razvalinah starega aparata oblasti in na podlagi dejstva, da nove ljudske oblasti v obliki narodno osvobodilnih odborov bile sposobne izvesti svoje zgodovinske naloge, so bili sprejeti tudi sklepi II. zasedanja AVNOJ-a, prvi naši novi ljudski ustavni sklepi, s katerimi je bila ustanovljena nova Jugoslavija ter položen temelj Federativni ljudski republiki Jugoslaviji.

Že med vojno se je pod vodstvom AVNOJ-a gradil sistem ljudske oblasti na podlagi narodno osvobodilnih odborov. Narodno osvobodilni odbori so gradili tudi svoj upravni aparat, v katerega so vključevali najširše ljudske množice. Pod vodstvom AVNOJ-a in na podlagi velikih zmag naše Narodno osvobodilne vojske se je mreža naše ljudske oblasti med vojno tako razvila, da smo imeli ob osvoboditvi že položene temelje novega aparata ljudske oblasti, ki je bil trdnj v rokah novega državnega vodstva, odnosno v rokah ljudskih množic. Na tej podlagi je vlada Demokratične federativne Jugoslavije od osvoboditve do ustave FLRJ vodila graditev aparata, državne oblasti in državne uprave. Narodno osvobodilni odbori, ki so se v zvezi s spreminjenimi odnosi po osvoboditvi preimenovali v ljudske odbore, so stopili pred nove in zamotane naloge. Izpolniti je bilo treba sistem državne uprave pod vodstvom ljudskih odborov. Organizacija državne uprave, ki je nastala med vojno, ni mogla v polni meri ustrezati danim razmeram. Treba je bilo reorganizirati ljudske odbore. V enem letu po osvoboditvi je bil aparat državne uprave pri naših ljudskih odborih v precejšnji meri zgrajen. Razumljivo je, da so pridobljene izkušnje pogosto kazale pot naprej.

Po sprejetju ustave, ki je določila ljudske odbore kot osnovo in kot organe državne oblasti ter položila temelje celotnega sistema naše državne oblasti in državne uprave, je neobhodno potrebno čimprej sprejeti zakon o ljudskih odborih, ki bo uzakonil sistem in organizacijo ljudskih odborov, in nadalje razviti vse tiste organizacijske oblike, ki so se med vojno in po osvoboditvi izkazale dobre. Bilo je treba prav tako končno rešiti številna vprašanja, ki so dozorala, in precizirati mnoge procese in odnose, zlasti odnose med posameznimi organi državne oblasti in državne uprave. Treba je bilo ustvariti trdno pravno podlago za medsebojne odnose ljudskih odborov, kakor tudi med ljudskimi odbori in vrhovnimi organi državne oblasti in državne uprave ljudskih republik. Brez trdne pravne ureditve teh osnovnih vprašanj bi bil razvoj naše organizacije oviran. Iz tega izhaja, da splošni zakon o ljudskih odborih ni potreben le zaradi nadaljnega razvijanja ustave, temveč tudi, da ustvari polne osnove in pogoje za razvoj organizacije državne oblasti in državne uprave sploh, a zlasti ljudskih odborov kot lokalnih organov državne oblasti.

Ureditev organizacije in dela ljudskih odborov spada brez dvoma predvsem v pristojnost naše ljudske republike. To izhaja iz načela naše federacije in naše ustave. Toda enotnost demokratičnih načel in utrditev oblasti delovnega ljudstva zahtevata, da bodo osnovne oblike organizacije ljudskih odborov kot lokalnih organov demokratične oblasti delovnih množic v načelu urejeni enotno v vsej Federativni ljudski republiki Jugoslaviji. Zato je potrebno sprejeti za vso Jugoslavijo splošni zakon, ki bo vseboval osnovna skupna načela o organizaciji in delu ljudskih odborov. Zato je ta predlog zakona izdelan kot splošen zakon v smislu tč. 24 čl. 44 ustave FLRJ. To pomeni, da bo vsaka ljudska republika na podlagi splošnih načel, določenih v tem zakonu, sprejela svoj zakon o ljudskih odborih, ki bo obsegal celotno organizacijo in delo ljudskih odborov in ki bodo na njegovi podlagi delovali naši organi državne oblasti in državne uprave. Po sprejetju teh zakonov bo služil splošni zakon kot osnovni kriterij za ustavnost in zakonitost zakonov ljudskih republik, kakor tudi kot regulator enotnosti demokratičnega reda v vsej naši državi. Toda povsem razumljivo je, kakor je določeno v zaključnih določbah tega zakona, da je treba pred sprejetjem zakonov posameznih ljudskih republik upoštevati predpise tega splošnega zakona neposredno. Na ta način smo s tem zakonskim predlogom dali prvi konkretni primer novega tipa zakona v naši zvezni zakonodaji, tipa, ki je določen z ustavo. To je tako imenovani splošni zakon, ki bo usmerjal enotni demokratični razvoj v vsej državi, zagotovil enotnost novega ljudskega in demokratičnega reda vse države, hkrati pa bo omogočal polno zakonodajno iniciativo ljudskih skupščin republik, ki bodo sprejemale zakone po potrebah in posebnostih svojih ljudskih republik. Zato je osnutek tega zakona v mnogih primerih samo naznačil nekatere vprašanja, odredil osnove in načela ter naglasil potrebo njihovega reševanja v zakonih ljudskih republik kot n. pr. vprašanje teritorialne razdelitve republike, vprašanje organizacije ljudskih odborov v mestih, določanje volivnih predpisov in predpisov o odločitvi itd.

Po svojem sistemu se zakon deli na šest delov. Prvi del vsebuje osnovna načela. Tu so v prvi vrsti širše pojasnjeni osnovni pojmi, ki so določeni v ustavi. V osnovnih načelih je zlasti poudarjeno, da so ljudski odbori v starih lokalnega značaja najvišji organi državne oblasti na svojem področju. S tem je naglašen demokratični in samoupravni značaj ljudskih odborov. Pri postavljanju take določbe zakon izhaja iz načela, da mora sleherni ljudski odbor samostojno urejevati odnose, ki so krajevnega pomena za skupnost, ki jo zastopa. Toda vsak ljudski odbor ni le samoupravni organ za reševanje svojih vprašanj, temveč je hkrati organ državne oblasti sploh in zaradi tega izvršuje na svojem področju tudi naloge splošnega pomena. Določeno po načelu demokratičnega centralizma, na katerem je zgrajena naša država, se ljudski odbori pri reševanju svojih lokalnih vprašanj ravna po ustavi FLRJ in ustavah ljudskih republik, po zakonih FLRJ, zakonih ljudskih republik in po vseh splošnih predpisih organov državne oblasti in državne uprave. V tem pogledu so pod splošnim nadzorstvom višjih organov državne oblasti. Toda ta odnos ni birokratski, ampak demokratičen, kar pomeni, da odnosi med organi državne oblasti, kakor določa čl. 6 osnutka, slonijo na medsebojnih pravicah in dolžnostih. Nadalje so v prvem delu osnutka začrtane glavne smernice za administrativno-teritorialno razdelitev, kakor tudi za tipe ljudskih odborov, izven katerih drugih lokalnih organov državne oblasti in uprave ni. Ti so: krajevni, mestni, okrajni, okrožni in oblastni ljudski odbori. V zvezi s potrditvijo osnovnih demokratičnih načel volivnega sistema za volitve ljudskih odborov osnutek določa pojem prebivalca administrativno-teritorialnih enot. Uvedba tega pojma je bila nujna, da bi se točno določilo, kdo ima predvsem pravice in dolžnosti v posameznih administrativno-teritorialnih enotah, in sicer tiste pravice, ki jih ustava jamči državljanom. Pojem prebivalca ni togil pojem starega »domačina« ali člana občine, temveč je vezan s stalnim bivanjem in delom v nekem kraju. V osnovnih načelih so določene tudi osnovne imovinske pravice ljudskih odborov. Tako ima vsak ljudski odbor svoj proračun, ker bi bil samoupravni značaj ljudskih odborov brez proračuna prazna fraza. To je omogočeno tudi s pravico ljudskih odborov, da upravljajo občeljudsko imetje, ki je potrebno za izpolnjevanje njihovih gospodarskih in komunalnih nalog. Čeprav je torej s tem zakonom od-

pravljena razlika med starim »samoupravnim« in »državnim« imetjem, ker je po ustavi vse imetje last države kot občeljudsko imetje, vendar ljudski odbori upravljajo imetje, ki jim je dano v upravo, samostojno v okviru zakonov in splošnih predpisov. Zato je razumljivo, da morajo organi oblasti, ki imajo posamezne pravice samoupravljanja, imeti tudi pravni akt, ki jim te pravice potrjuje in jamči. V tem pogledu osnutek zakona določa, da ima vsak ljudski odbor svoj statut, ki ga sam sprejme na podlagi ustave in zakona in ki določa pristojnost, notranji ustroj in poslovanje ljudskega odbora.

V drugem delu, ki je posvečen nalogam in pristojnostim ljudskih odborov, si osnutek zakona prizadeva rešiti eno izmed pomembnih in zamotanih vprašanj v organizaciji naše države, to je vprašanje pristojnosti, odnosno bolje rečeno medsebojnih pravic in dolžnosti ljudskih odborov. Glede na njihov značaj samoupravne demokratične državne oblasti pristojnost ljudskih odborov ni birokratski pojem, ki bi slonel na dejstvu, da nadrejeni organ lahko vsak čas nalaga in odvzema podrejenemu organu posamezne posle. V naših ljudskih odborih je vsaka pristojnost hkrati tudi pravica in dolžnost, določena in zajamčena z zakoni in z drugimi splošnimi pravnimi predpisi. Upoštevajoč to, osnutek zakona določa v čl. 24 naprej naloge ljudskih odborov. Iz teh nalog je razvidno, da je osnovna dolžnost ljudskih odborov uredniševati na svojem področju vsa tista osnovna načela naše državne in družbene ureditve, ki so določene v ustavi. Pri določanju pristojnosti je osnutek zakona upošteval dejstvo, da je nemogoče, da bi ta zakon točno določil pristojnost na vseh področjih našega državnega življenja. Toda bilo je nujno, da se z naštevanjem pristojnosti na posameznih področjih določi tip vsakega ljudskega odbora in da se določi, kakor določa osnutek, da se določijo pristojnosti v posebnih zakonih. Da bi bilo to čim bolj jasno, je osnutek zakona pri vsakem tipu ljudskega odbora dal njegovo glavno fizioonomijo in karakteristiko in na podlagi te fizioonomije razvrstil posamezne pristojnosti. Toda te pristojnosti je mogoče spreminjati tako s posameznimi zakoni FLRJ, kakor tudi s zakoni posameznih ljudskih republik. Razen tega je bilo treba nujno določiti, da se pristojnost lahko menja samo na podlagi zakona, a ne morda na podlagi posameznih odredb in pravilnikov. Razumljivo je, da bomo samo tako zgradili

pravilen demokratični odnos med višjimi in nižjimi ljudskimi odbori ter uvedli sistem in red v funkcioniranje našega državnega aparata.

Tretji del, ki govori o ustroju ljudskih odborov, ureja osnovno vprašanje organizacije ljudskih odborov. To sta predvsem sestav in volivni red za volitve ljudskih odborov. Zakon daje samo glavni okvir za sestavo ljudskih odborov, a določanje konkretnega števila odbornikov prepušča zakonom republik. Za izvedbo volitev določa zakon načelo volitev po volivnih enotah, to je, da bo vsak odbornik po pravilu izvoljen v eni volivni enoti, razen za krajevne odbore. To načelo je bilo potrebno zaradi omogočanja in pravilnega izvrševanja sistema odločitve. Brez tega bi bilo nemogoče ljudstvu, ki je izvolilo nekega odbornika, da ga odpokliče zaradi njegovega nepravilnega dela. Zakoni republike bodo nadalje izgradili ta načela o volitvah in odločitvi, ker so najosnovnejše jamstvo za demokratičnost ljudske oblasti. Toda predlog vendarle postavlja osnovna načela za izvrševanje odločitve.

Drugo osnovno vprašanje se nanaša na sam ustroj in delo ljudskega odbora in njegovega izvršnega odbora. Tu izvaja zakon dosledno ustavno načelo, po katerem so ljudski odbori na skupščinah vseh odbornikov edini organi državne oblasti na svojem področju. V njih so združene vse funkcije državne oblasti. Zaradi opravljanja izvršnih in sodnih funkcij ljudski odbori volijo svoj izvršni odbor in sodišča, kakor tudi vse ostale organe državne uprave. Glede tega načela osnutek zakona določa, za katere posle je izključno pristojen ljudski odbor in za katere njegov izvršni odbor. Pri določanju teh poslov daje predlog vse splošne predpise, kakor tudi glavne sklepe iz življenja in dela ljudskih odborov v pristojnost ljudskih odborov. Ljudski odbori sprejemajo svoje sklepe na svojih skupščinah, ki jih morajo redno sklicevati. Na skupščinah ljudskih odborov izvršni odbori, kakor tudi vsi drugi upravni organi polagajo račune o svojem delu. V pristojnost ljudskih odborov spada n. pr. proračun, gospodarski načrt, najemanje posojil, sprejem statuta, volitve sodnikov, določanje davščin itd. Ker v krajih, odnosno v vaseh in manjših mestih ni velikih ljudskih odborov, a je potreben neposredni stik s širokimi ljudskimi plastmi, so določeni v skladu z ustavo tudi zbori volivcev. Ti zbori volivcev nimajo sicer odločujočega po-

mena, toda ljudski odbori morajo obravnavati vse sklepe zbora volivcev, če se pa z njimi ne strinjajo, jih morajo poslati višjim ljudskim odborom, da ti izdajo končni sklep o njih. Na ta način je v polni meri zajamčen vpliv ljudskih množic na ljudske odbore in hkrati se utrjuje vodstvo ljudskega odbora. S tem osnutkom zakona se določa v smislu zastopniškega značaja ljudskih odborov tudi pravni položaj odbornika, ki so mu dane imunitetne pravice na področju odbora, čigar član je. S tem se znatno dvigata pravica in čast odbornikov kot ljudskih zastopnikov. Pri urejanju odnosov in organizacije izvršnih odborov osnutek zakona zlasti naglašja, da so izvršni odbori kolektivni organi uprave. Potemtakem osnutek zakona stremi, da popravi napačno prakso, ki se je razvila v nekaterih krajih pri nas in po katerem so oddelki izvršnih odborov posebni in samostojni organi uprave, ki odgovarjajo samo višjim oddelkom iste vrste, odnosno ministrstvom. Osnutek zakona je obdržal vertikalno odgovornost po strokovni liniji ter zlasti naglašja vodstvo in odgovornost izvršnega odbora kot kolektiva, ker sodi, da je to edino jamstvo za demokratični značaj naše državne uprave. Oddelki delajo predvsem po navodilih izvršnega odbora. Za vodstvo posameznih oddelkov določa izvršni odbor svoje člane, ki kot poverjeniki vodijo posamezne panoge državne uprave in so odgovorni izvršnemu odboru. Da bi se to vodstvo izvršnega odbora kot kolektivnega organa uprave čim bolj utrdilo, osnutek zakona določa nekatere posle, ki jih izvršni odbor ne more prenesti na svoje oddelke, ne glede na panogo uprave. Ta načela bo treba upoštevati tako v naši zvezni zakonodaji, kakor tudi v zakonodaji republik pri določanju posameznih pristojnosti. Osnutek zakona nadalje določa oddelke in odseke ljudskih odborov. Toda tega določanja ni treba pojmovati togo, ampak kot indikacijo za organizacijo ljudskih odborov. Treba je naglasiti zlasti, da ustanovitve odsekov ni obvezna za krajevne in okrajne ljudske odbore. V manjših okrajih in krajih vodita celotno administracijo redno predsednik in tajnik, posamezni člani ljudskih odborov so samo odgovorni za pravilno izvajanje sklepov izvršnega odbora v posameznih panogah uprave.

V četrtem delu osnutka so povsem v skladu s sistemom ustave obdelani in precizirani medsebojni odnosi ljudskih odborov, nadalje izvršnih odborov, kakor tudi ljudskih odborov do najvišjih organov državne oblasti in državne uprave. Iz vseh teh določb, ki urejajo te odnose, je razvidna dosledna izvedba odgovornosti po načelu demokratičnega centralizma. Tu so hkrati rešena tudi nekatere vprašanja, ki bodo podrobno obdelana v zakonu o upravnem postopku, kakor n. pr. vprašanje o reševanju pritožb proti posameznim organom državne uprave. Kot novost uvaja osnutek, da bo moralo pritožbi odnosno ugovoru proti odredbi oddelka in odseka sklepati izvršni odbor. To je bilo potrebno določiti, da bi se odredila pravila pot za reševanje pritožb, dokler ne bo sprejet zakon o splošnem upravnem postopku in da bi se omogočilo izvršnemu odboru, da popravlja nepravilno delo svojih oddelkov.

V petem delu osnutka zakona določa najosnovnejša načela za administrativno delo in predpisuje uradne naslove in pečate ljudskih odborov.

Osnutek tega zakona pomeni velik korak naprej tako v izvrševanju naše ustave kakor tudi v izgrajevanju našega državnega aparata in utrditvi nove resnično demokratične oblasti naše mlade Federativne ljudske republike. Pomeni polno uzakonitev po obliki in vsebini nove demokratične oblasti na vseh stopnjah naše državne organizacije, oblasti, ki je hkrati tudi uresničenje stoletnih stremeljenj in borbe ljudskih množic naših narodov, da ustvarijo demokracijo in samoupravo.

Prepričan, da ta osnutek zakona o ljudskih odborih ustreza koristim in volji naših ljudskih množic, kakor tudi potrebam stabilizacije in razvoja celotne naše državne organizacije in državne uprave, predlagam Ljudski skupščini FLRJ, naj o tem osnutku zakona razpravlja in ga sprejme.

Predsednik ministrskega sveta
in minister za narodno obrambo
maršal Jugoslavije
JOSIP BROZ - TITO

KONFERENCA KOMUNISTIČNE PARTIJE JULIJSKE KRAJINE

Sile resnične demokracije
v boju proti mednarodni reakciji

Priključitev k Jugoslaviji odgovarja stvarnim potrebam življenja Julijske Krajine in Trsta

V nedeljo dopoldne ob 9 se je na sedežu KPJK v Trstu pričela konferenca, ki je po ustanovnem kongresu 14. 8. 1945 od ustanovitve Partije prvo veliko zborovanje te vrste. Konferenca je obravnavala vse sodobne važne politične probleme pokrajine. Izčrpen poročilo je sledila živahna diskusija. Konferenco je otvoril tov. Jaksetič.

Poročilo tovariša Kraigherja

Borba proti ponovnemu razmahu
fašističnih sil

Tovariši in tovarišice!

Od ustanovnega kongresa do danes je preteklo komaj osem mesecev. Vendar je v tem kratkem času naša Partija prevladala veliko pot, polno zaprek. Močno se je politično uveljavila; omogočila je množicam razjasniti probleme, ki stoji pred množicami Julijske krajine. Prepričani smo, da je samo politično in organizacijsko utrjena Partija najmočnejše orodje naših množic v boju proti koncentrirani akciji domače, italijanske in mednarodne reakcije. Malokje na svetu se reakcija s tako odločnostjo in tako neskropulozno zaganja proti ljudstvu, da bi ga oropala demokratičnih pridobitev osvobodilne vojne in da bi mu onemogočila pravično rešitev perečih problemov Julijske krajine.

Če hočemo ocenjevati delo Partije v zadnjih mesecih, moramo vedeti in pravilno oceniti predvsem mednarodno vlogo, ki jo problem Trsta in Julijske krajine, ter zlasti cone A, danes zavzema. Ni mogoče gledati naših problemov s stališča nekih nekonkretno postavljenih vprašanj glede obnove porušenega mesta in podeželja, lokalnega reševanja ekonomskih vprašanj in iskanja v neki nekonkretni »demokraciji«. Ni mogoče iti mimo vprašanja oblasti same in se omejevati na zunanji formalni demokratični videz, pri čemer se izkaže taka navidezna demokracija kot zaščiteni ostanki fašizma, fašističnih elementov, fašistične stare administracije in zakonodaje, skratka kot zaščiteni ostanki, v bistvu fašističnega reda in osnovna zapreka teženju ljudstva, da gre naprej in da si zgradi novo, resnično demokratično oblast.

Današnje stanje vodi v prepad

Današnje stanje v coni A in v Trstu jasno dokazuje, da tako nekonkretno, lokalno postavljanje problema vodi v vedno hujšo in težjo zagato in ne rešuje ničesar. Današnje stanje dokazuje, da gremo po tej poti nujno v prepad in da ostanemo vsi naporji za reševanje konkretnih življenjskih vprašanj, vsi naporji za rešitev ekonomskega kaosa, za preprečitev naraščajoče brezposelnosti, za uvedbo in uveljavitev neke demokratične forme ob stvarni likvidaciji ljudske oblasti — da ostanemo vse to samo bolj ali manj zvaneča fraza, če ni povezano s celotnim vprašanjem reševanja problema Trsta in Julijske krajine, kot problema mednarodne važnosti.

Prav dogodki zadnjega meseca, v času, ko je delovala v Trstu in v Julijski krajini mednarodna komisija, so pokazali važnost in nujnost hitrega reševanja tega problema na resnično demokratičen in pravičen način. Etnični in ekonomski razlogi so tako jasni, da se ob upoštevanju njih ni nobenemu resnično objektivnemu poznavalcu razmer težko odločiti. No, posebni interesi nekaterih zunanjih, nezainteresiranih sil, posebni interesi mednarodnih vojnih hujskačev, sovražnikov vsega, kar prihaja od preproste človeka in kar dokazuje, da se ta preprosti človek rešuje »pokriviljstvom« teh njegovih licemernih »priateljev« in postavlja na lastne noge, posebni interesi raznih italijanskih okorelih ekspanzionističnih, imperialističnih klik, vodijo proč od stvarnih argumentov in se zatekajo k razpihavanju najostudnejših, šovinističnih, nacionalističnih, barbarskih, rasističnih instinktov, da bi tako stvarne argumente zamenjali s fašističnim argumentom sile.

Samo pravična rešitev lahko
razbije neofašistične nakane

Kaj smo videli v zadnjem mesecu? Na eni strani delovno ljudstvo obeh narodnosti in celotno slovansko prebivalstvo, ki daje z izvrševanjem zastav, graditvijo slavolokov, pisanjem napisov in zahtev na svoje hiše, prirejanjem zborovanj izraze svoji volji, da svobodno pokaže stvarno stanje v Julijski krajini. To ljudstvo v svojo odločnostjo zahteva, da se to ozemlje priključi Jugoslaviji in tako prizna takšna rešitev, kot edino ustrežajočo stvarnim potrebam življenja Julijske krajine. To zahteva v svojo odločnostjo, z vso samozaveštvostjo in dostojanstvenostjo ljudstva, ki se zaveda, da zahteva samo tisto, kar je njegova pravica, za kar je pokazalo svojo upravičenost z mnogoletno težko in ostro borbo proti fašizmu in okupatorju na strani zaveznikov in da zahteva rešitev, ki more zajamčiti mir v tem delu Evrope, prijateljsko sožitje med dvema narodoma na tem ozemlju in prijateljstvo med dvema državama. Samo pravična rešitev lahko razbije nakane ekspanzionističnih, imperialističnih, neofašističnih struj v Italiji in zajamči tudi tam zmago demokratičnih sil, ki bi mogle jamčiti za dobre odnose Italije s sosednjimi demokratičnimi državami.

Kaj pa smo videli na drugi strani? Izrazito težnjo, onemogočiti, da pridejo objektivni, stvarni argumenti do izraza

Sledil je jasen in izčrpen političen referat tov. Kraigherja, ki je zajel vsa bistvena vprašanja. Poročilo je sledila živahna diskusija. Nato je podal tov. Marino Solieri poročilo o sindikalnem delovanju. Konferenco je zaključil tovariš Kraigher, ki je v glavnih obrisih ponovno povzel najvažnejše zaključke konferenca.

in razpihniti najnižje, barbarske, šovinistične, rasistične instinkte, da bi se tako provokiral nemiri, oboroženi konflikti itd. Padala so in padajo gesla o zasedbi cone B. O zahtevah po Dalmaciji itd. Padale so in padajo fašistične, vojnihujskaške žalitve proti predstavnikom Jugoslavije in celo Sovjetske zveze. V vsem se poslužujejo vojnihujskaške, prevrantske taktike Göbbelsa z njegovimi že davno razkrinkanimi protikomunističnimi lažmi in klevetami. Najvažnejše je, da je našla ta vojnihujskaška akcija zaščito od strani obstoječe civilne administracije, civilne policije in da ni tukajšnja vojska uprava ukrenila ničesar, da počete civilnih oblasti prepreči. Jasno se je pokazal mednarodni pomen vprašanja Trsta. Nekaterim krogom v zunanjem svetu ni po volji, da bi se problem Trsta in Julijske krajine rešil pravično, miroljubno, ampak so pripravljene podpreti vsakogar, ki bi jim mogel koristiti, da bi ti krogi lahko še naprej igrali tu neko vlogo razsodnika in tako upravičili svoje težnje po vmešavanju v notranje stvari držav in dežel, ki se jih ne tičejo.

Zunanje klike izzivajo nemire

Vsi dogodki zadnjega meseca so jasno pokazali, da so v Trstu in Julijski krajini zunanje klike tiste, ki provokirajo tu nemire, nerede, ki favorizirajo vse, kar je protiljudske in kar stremi po obnovi nasilja. To so tisti, ki hočejo danes v svetu nad pravicami in proti pravicam domačega ljudstva, malih narodov in držav uveljaviti svoje posebne interese in zato razpihujejo notranja nasprotja. To so tisti, ki v Grčiji omogočajo razvijanje najnevarnejšega nasilja, ki proti volji večine domačega prebivalstva izvajajo protiljudske, nedemokratične

Odločnost prebivalstva
Julijske Krajine in Trsta pomaga
razvoju demokracije v Italiji

S strani nekaterih predstavnikov demokratičnih sil v Italiji smo slišali očitke, da italijansko delavstvo Trsta in Julijske krajine pozablja na interese demokracije v Italiji. Ta očitki je v celoti nepravilen, škodljiv in dokazuje nerazumevanje bistvenega vprašanja, za katerega danes gre. Ravno s to svojo odločitvijo delavstvo Trsta in Julijske krajine bistveno pomaga razvoju demokracije v Italiji. Samo z jasnim stališčem proti ekspanzionističnim tendencam ostankov italijanskega imperializma je mogoče preprečiti prerod fašizma v Italiji. Prav 27. marec v Trstu in Gorici je jasno pokazal, kako neposredna in pereča je nevarnost fašizma za Italijo, če se takoj ne ukrene vse proti tem ekspanzionističnim tendencam. Treba je jasno vedeti, da kdor danes zahteva okupacijo cone B, direktno provokira vojno, in vojni hujskači so bili in so nosilci novega fašizma. Hotel bi v zvezi s tem tudi povedati, da kdor danes hujska na vojno, mora računati na izjavo, ki jo je dal generalissimus Stalin o govoru Churchilla, kjer je poudarjal, da kdorkoli bo danes skušal ponovljati imperialistične podvige, kot so jih poskušali po prvi svetovni vojni, bo poražen kot takrat. Jasno je, da kdor koli danes misli na vojno z Jugoslavijo, bo poražen, kot so bili poraženi imperialisti v tej svetovni vojni. In ta vojnihujskaška parola je danes parola tistih predstavnikov CLN, ki jih sprejema te dni v avdienco De Gasperi in ki ne ukreduje ničesar v imenu pravičnih zahtev prebivalstva Trsta in Julijske krajine, ampak vse v imenu zahtev italijanske vlade oziroma določenih imperialističnih klik v Italiji. Dogodki 27. marca zato jasno odpirajo problem pohoda neofašizma, ki se oslanja na umetno razpihovanje nacionalističnega šovinizma v Italiji in na imperialistične tradicije fašistične in predfašistične Italije — tiste tradicije, ki so privedle Italijo do poloma ob strani Hitlerja. Zato so ravno dogodki v zadnjem mesecu odločno svarili demokratičnim silam Italije, ki morajo v težnji, da zlomijo vsak poizkus obnove fašizma, zlomiti nacionalistične, imperialistične, vojnihujskaške provokacije, ki jih danes razpihujejo reakcionarne sile Italije in sveta pod laždemokratičnimi frazami v Italiji.

Ko se prebivalstvo Trsta in Julijske krajine bje z vso odločnostjo za svobodno izražanja svoje volje in za pravično rešitev problema državne pripadnosti, in pri tem utrjuje enotnost demokratičnih sil ne glede na narodnost, s tem najbolj odločnejše krepi sile demokracije v Italiji in vrši svojo dolžnost ne samo v interesu Trsta in Julijske krajine, ampak predvsem tudi v interesu demokracije v Italiji, miru v tem delu Evrope, zmage načel pravičnosti v svetu, proti vsem poskusom obnove profašističnih sil.

Kam vodi nejasnost v tem pogledu,

ne volitve, da bi tako zagotovili oblast tistim, ki bi kot plačanci zunanjih sil osigurali njihove interese. To so tiste klike, ki licemerno postavljajo vprašanje spora med Sovjetsko zvezo in Perzijo takrat, ko je tam dosežen sporazum, in zato, da bi tam zaščitili protidemokratične klike in s tem svoje zasebne interese. To so tisti, ki licemerno, pod nekimi demokratičnimi frazami, skušajo voditi v svetu politiko svojih posebnih interesnih sfer in v interesu uveljavljanja svojih posebnih teženj provokirajo z direktnim vmešavanjem v notranje zadeve drugih držav in narodov nesoglasje, nemire pri njih in med posameznimi državami; to so tisti, ki danes v Italiji podpirajo vse ostanke imperialističnih klik proti Jugoslaviji, da bi tako okrepili reakcijo v Italiji in napravili iz vprašanja Trsta novo žarišče vojnih provokacij ter preprečili možnost prijateljskega sporazuma med Jugoslavijo in demokratičnimi silami Italije.

Dogodki zadnjega meseca so z vso jasnostjo pokazali, da se bje pri nas bitka, ki ima izrazito mednarodno značaj. Naše ljudstvo ljudstvo je pokazalo v tej bitki veliko politično zrelost in odločnost in jasno manifestiralo, da ne bo dopustilo nobenega poizkusa obnavljanja terorističnih, fašističnih metod, ki so v preteklosti privedle ljudstvo naših krajev v take težke razmere. Naše ljudstvo obeh narodnosti je razumelo, da gre tu za več, kot je samo lokalno vprašanje Trsta in Julijske krajine: gre za bitko proti obnavljanju ekspanzionizma v Italiji, proti tendencam mednarodnih hujskačev, proti silam, ki hočejo ustaviti likvidacijo fašizma in obnoviti pogoje, ugodne za ponoven razmah fašističnih sil v svetu in zlasti v Italiji. Tako je postalo vprašanje Trsta in Julijske krajine vprašanje, kjer se merijo sile resnične demokracije s silami mednarodne reakcije, s silami restavracije starega stanja.

Ravno to je dejstvo, ki ga je naše ljudstvo dobro doumelo, ki ga je razumel med Italijani Trsta in Julijske krajine ravno delavski razred in ki ga je razumela naša Partija. V tem je izraz resničnega internacionalizma, ki se izraža v odločitvi tukajšnjega prebivalstva in ki je popolnoma v skladu s pravičnimi nacionalnimi zahtevami tako italijanskega kot slovenskega prebivalstva in ki je tudi v skladu z resničnimi interesi demokracije tako v Italiji kot v Jugoslaviji kot v Trstu in Julijski krajini.

najjasneje dokazuje v zadnjih tednih formiranje lažikomunističnih organizacij pod firmo KPI. Te organizacije so se formirale na iniciativo in pod direktnim vplivom najreakcionarnejših nacionalističnih elementov. Nastale so kot direktne agencije najbolj zagrizenih sovražnikov vsega, kar je resnično demokratičnega. Formiranje teh provokatorskih, policijskih, razbijskih agencij so predvsem pozdravili »Voce libera« in tisti elementi, ki včasih lahko izkoristijo londonsko radio agencijo »BBC« za vojnihujskaške provokacije Churchillovega tipa. Nima in ne more imeti to seveda ničesar skupnega z vodstvom KPI v Italiji, kar nam je to vodstvo tudi jasno in uradno izjavilo. No, nejasno stališče demokratičnih sil Italije v tem vprašanju omogoča vojnihujskaskim, fašističnim in lumpenproletarskim elementom, da ribarijo v kalnem in formirajo organizacije, ki so se v zadnjem mesecu marmarske stavbe na čelo fašističnim razgrajajem v Trstu in Julijski krajini ter tako tudi javno manifestirale svoje fašistične poreklo.

Kot si danes reakcija skuša nadeti z lažnodemokratičnimi frazami neposreden značaj, tako se skuša posluževati tudi lažnih komunističnih gesel, da bi razbijala vse močnejšo silo komunističnih partij v svetu in pri nas. Pojav teh provokatorskih organizacij je normalen, zakonit pojav v arsenalu vseh podlosti, ki jih neofašistične sile uporabljajo za razbijanje enotnosti sil demokracije in napredka.

Dogodki zadnjega meseca pa so moralni razkrinkati tudi protiljudski značaj vodilnih elementov CLN in vodstva osnovnih strank, ki sestavljajo CLN. Brez dvoma, mnogo ljudi, ki sledijo CLN-u iz nacionalnih čustev, ker jih je reakcija uspešno prestrašila s »slavo« komunističnim »göbbelskim« bavljavom, ni in ne bo obnove fašizma. V zadnjih tednih je moralo tem ljudem postati jasno, da ni mogoče preprečiti obnove fašizma, če se mu dajejo najširše možnosti za fašistične provokacije, če se prireajo vojnihujskaški pogromi proti Jugoslaviji in vsemu, kar ni za nadaljevanje današnjega nevdržnega stanja. V težnji po ustvaritvi pogojev, kjer bo možno svobodno izražati svojo voljo, pri tem pa preprečiti vse vojnihujskaške provokacije neofašističnih elementov, je gotovo mogoče najti možnost sodelovanja s temi ljudmi, njihovo aktivizacijo na področju borbe za ustvarjanje demokratičnega ozračja, za ustvarjanje pogojev, ki bodo omogočili posledno likvidacijo ostankov fašizma in preprečitev vseh poizkusov obnove fašizma. Na teh strujah iz posameznih strank in grupacij CLN-a leži odgovornost, da bodo znale pravočasno in z vso odločnostjo odstraniti nevarnost utrditve fašističnih tendenc v vodstvu CLN-a in se slavnih strank.

(Drugi del govora o ekonomskih problemih objavimo jutri.)

Seja vlade FLRJ

Beograd, 18. aprila. (Tanjug.) Pod predsedstvom maršala Tita je bila dne 16. aprila seja vlade FLRJ.

Vlada je na svoji seji sprejela:

osnutek splošnega zakona o ljudskih odborih, osnutek zakona o splošnem državnem gospodarskem načrtu in državnih organih za načrtno gospodarstvo;

osnutek zakona o izpolnitvi oborožene sile FLRJ z jahalno in tovarno živino ter prenosnimi sredstvi;

osnutek zakona o zaščiti avtorske pravice.

Razen sprejetih osnutkov je vlada sprejela vrsto sklepov glede tekočih vprašanj.

(Iz Generalnega sekretariata vlade FLRJ.)

PRAVILNIK O NAČINU
IN POGOJIH ZA PROGLASITEV
UDARNIKOV

Na predlog Glavnega odbora Enotnih sindikatov delavcev in nameščenecv Jugoslavije je zvezna načrtna komisija izdala v zvezi s proglasitvijo za udarnike naslednji pravilnik:

O načinu in pogojih za proglasitev udarnikov v podjetjih in ustanovah.

1. Naziv udarnik je častni naziv, ki se daje delavcem in nameščencem kot priznanje za njihovo prizadevanje pri obnovi in gospodarski izgradnji dežele.

2. Udarnike proglasi uprava podjetja ali pa ustanove. Proglasitev udarnika se izvrši s posebno objavo v sporazumu s sindikalno organizacijo, kjer pa te ni, v sporazumu z delavskimi zaupniki.

3. Naziv udarnika se podeli delavcem in nameščencem:

a) tistim, ki individualno ali kolektivno sodelujejo v delovni tekmi in pri osemurnem delovnem času prekorajajo normo najmanj za 20%, kjer je le-ta določena, kjer pa ni določena, pa najmanj za 30% obstoječe ali pa običajne norme ob dobri kakovosti proizvodov.

b) onim, ki sicer niso prekorajali norme in proizvajalne naloge v času tekmovanja, so pa prihranili material, gorivo, mazivo in podobno najmanj za 10% pri pogojih, da to ne gre na škodo kakovosti proizvodnje strojev, orodja itd.

c) tistim, ki so svojimi predlogi ali iznajdbami racionalizirajo, pospešijo proizvodnjo ali pa zagotovijo podjetju ali ustanovi materialno korist.

4. Naziv udarnika velja za tri mesece od dneva proglasitve. Odvzem naziva izvrši uprava podjetja ali ustanove po uradni dolžnosti v sporazumu ali pa na redlog sindikalne organizacije oziroma zaupnika, ako udarnik ne izpolnjuje pogojev iz člena 3. pravilnika in blati ugled udarnika s svojim ponašanjem.

5. Uprave podjetij lahko predlagajo po svojem preudarku ali pa na predlog sindikalne podružnice pristojnim ministrstvom, da denarno nagradi tiste udarnike, ki so se posebno odlikovali pri izpolnjevanju pogojev iz čl. 3.

6. Za udarnike se uvede dopolnilna oskrba z življenjskimi potrebščinami, obleko, gorivom in drugimi potrebščinami po navodilih ministrstva za trgovino in preskrbo FLRJ.

7. Za udarnike se bodo izdale udarniške karte, ki jih bo izdajala uprava podjetja ali ustanove.

8. Udarniki imajo na temelju udarniške karte privilegirano pravico pri nakupu železniških, avtobusnih in parniških vozovnih listkov, gledaliških, kinematografskih in podobnih vstopnic ter pri pregledu in namestitvi v bolnišnicah in drugih zdravstvenih ustanovah.

9. Vsaka dosedanja proglasitev za udarnika se mora spraviti v sklad s tem pravilnikom.

10. Ta pravilnik stopi v veljavo, ko se objavi v »Službenem listu FLRJ«.

Predsednik zvezne načrtna komisije: A. Hebrang.

ITALIJA MORA PLAČATI
REPARACIJE

piše »Humanité«

Pariz, 18. aprila. Dopsnik Tanjuga poroča: »Humanité« navaja članek iz »Giornale d'Italia«, pri katerem je pred vojno sodeloval uradni fašistični komentator Virginio Gaide, in v katerem piše, da bo Italija raje potopila svoje ladje, kakor pa, da bi jih dala za reparacije. »Humanité« pravi nato:

»Ti junaki — bivši neznanji gusarji, ki so potapljali trgovske in ladje za ranjenje, mislijo na primer svojih nemških gospodarjev, ki so potopili leta 1919 ladje v Scapa Flowu. Danes pa kaj takega ne moremo več dopustiti. Italija bo morala plačati reparacije. Italijanska mornarica se mora razdeliti med zmagovalce. Italija še ne zasluži zaupanja, ker to, kar se dogaja v tej državi, še ni popolnoma pomirljivo. Režim, ki je trenutno na vladi, ne oboja vojnih zločincev, ampak postavlja imperialistične zahteve. Bivši voditelji za kulisami še vedno upravljajo državo.

Otvoritev mostu

V soboto 20. aprila ob pol 13. uri bo otvoritev mosta v Medvodah, ki ga bo otvoril predsednik vlade Ljudske republike Slovenije tov. Boris Kidrič v navzočnosti ministra za gradnje LRS tov. dr. Mihe Kambača.

Delavska in kmečka
mladina gradi progo
v Borovnici

Mladina Vrhnike, Stare Vrhnike, Sijne gorice in Verda se je obvezala, da bo osako nedeljo šlo najmanj 50 mladincev v Borovnico, da pomagajo pri gradnji nove proge, dočim bodo ostali delali doma. V petih delovnih akcijah je doslej orluniška mladina pri obnovi in gradnji borovniške proge napravila 4500 prostovoljnih delovnih ur.

Podrta je eno hišo do tal in očistila teren, drugo pa je očistila ruševin. Pri tem je očistila in zložila čez 15.000 opek. Za Mladinski dom je napeljala s kamioni 10 m³ peska, pri progi je odstranila 1.270 m³ ruše, iz kamionov in vagonov so zmetali 68 m³ peska, zložili 10 m³ desk, nakopali in zložili na nasip proge 78 m³ peska in kamenja, razložili 2 vagona raznega materiala, nakopali in zložili 450 samokolnic zemlje pod nasip proge in očistili 8.580 m³ travnika in polja, ruš in kamenja. Pri tem delu so se najbolj izkazali tovariši Lukan Andrej, Sinkovec Slavko, Ržen Marica, Miklavčič Janez in Mayer Janez.

To delo je izoršila samo orluniška mladina. Pri gradnji proge v polni meri sodelujejo mladina Borovnice in okoliške vasi. Poleg ljubljanskih dijaških brigad tudi okoliška delavska in kmečka mladina mnogo prispeva, da bi bila borovniška proga čimprej zgrajena.

Žene zbiraajo semena

Žene iz Bele Krajine so si med drugim zadale v tekmovalni načrt, da bodo s semenjem pomagale izseljenškimu pasu v Krškem okraju. Proje so se odzvale žene novega krajevnega odbora AFŽ Dragatuš, kjer so nabrle 700 kg semen in 316 jajc za osirotelo deco padlih partizanov.

V majhnih pasici Obhr pri Dragatušu so zbrale 120 kg krompirja in fižola, 100 kg krompirja so nabrle v vtiškem sektorju in 42 jajc. Žene iz Gribel so zbrale 120 kg krompirja in pomagajo družinam, ki nimajo dovolj delovnih moči pri obdelovanju zemlje.

Zasadili bodo čim več
zelenjave

Na zadružnem posestvu v Betnavi so v nedeljo delali prebivalci magdalenske četrti iz Maribora. Prostovoljnega dela se je udeležilo 205 tovarišev in tovarišic. Zasuli so 11 bombnih lijakov in je bilo treba premetati 408 kub. m zemlje. V 820 urah so usposobili 20 arov zemlje, da bodo lahko zasadili čim več zelenjave, ki je namenjena za mariborski trg.

Za elektrifikacijo
Bloške planote

Plenum GO ZMS si je na svojem II. zasedanju zadal nalogo, da bo v predkonkretnem tekmovalnem elektrifikacijskem Bloško planoto in del Notranjske.

Mladina je takoj začela zbirati t. ker za žice, izmerila je linije. V to, d. je bilo vključenih 900 mladincev in napravili okrog 10.500 delovnih ur. nedeljo pa se je zbralo okrog 500 mladincev in mladink iz Notranjske. pali so 60 jam za drogeve. Nekaj je ostalo nedooršenih, ker je svet. cej kamenit in niso imeli ekrazita. pomočjo vojske bodo tudi to dokonč.

Kako delajo in izpolnjujejo svojo obvezo
maršalu Titu

Večina mladine terana Prule hodi v srednje šole. V obvezah stoji, da bo do 1. maja napravila 2000 delovnih ur. Napravili so jih že 1275. V zadnjem času so nabrali: 160 steklenic, 90 kg papirja, 120 kg cunj in 2000 kg železa. Narisali in nabili so 35 velikih po 5 m dolgih in 25 cm širokih plakatov o tekmovalstvu, III. kongresu in volitvah mladinskih delegatov. Spisali so si točno kartoteko na podlagi seznama prebivalcev v Ljubljani. Organizirane mladine je 120. Redno jih prihaja na sestanke 107; pridobili so 13 novih članov. Ljudsko univerzo obiskuje 25 mladincev in mladink. V fizkulturi se udeležuje 25% organizirane mladine. Prodali so 96 konzervnih škatek. Z denarjem so kupili deski za Stencasa. Med tedni so nabirali knjige za primorsko mladino in baker za elektrifikacijo Notranjske. Nabrali so 60 knjig in 20 kg bakra. Ustanovili so krožek za dramatiko, ročno delo in letalstvo. Od 53 mladincev, ki so se prijavili za letalstvo, jih bo 15 odšlo poleti na Bloke. Imeli so eno samostojno priveditev in pri dveh so sodelovali. Imajo 4 stencase, ki so jih do sedaj 8krat zamenjali.

Mariborsko okrožje

V mariborskem okrožju so žene zelo pridne in požrtvovalne. V prostovoljnih delovnih urah odstranjujejo ruševine, zasipajo strelske jarke, popravljajo ceste, kopljejo podnake in pomagajo pri napeljavi elektrike. Tako so žene ljutomerskega okraja napravile 5466 delovnih ur, žene okraja Murska Sobota 4727 ur, žene okraja Ptuj 1780, v Mariboru 600, v Gornji Radgosti 204 in v okraju Slovenska Bistrica 450 ur prostovoljnega dela. Na Pragerskem imajo žene 12 delovnih skupin po 15 žena, ki zasipajo strelske jarke in čistijo ruševine. V Dolnji Lendavi so organizirale šivalnico, v kateri šiva 10 žena za bosaške otroke in vojske. V Ljutomerškem okraju v Logarocih so žene napravile načrt proomajskega tekmovalja skupno z ZMS in OF odbori in zato so tudi uspehi tekmovalja boljši, kakor tam, kjer so žene delale ločeno od množičnih organizacij.

V Dolnji Lendavi so se žene obvezale, da bodo mesečno darovale za vojsko 1000 din. V Murski Soboti so ustanovile 5 novih čitalnic. V Krizevcih so zbrale 60.000 din za kulturni dvor.

PRVI KONGRES ZVEZE RUDARJEV JUGOSLAVIJE

S tekmovanjem bodo rudarji zboljšali in pocenili proizvodnjo premoga

Te dni je bil v Zenici prvi kongres Zveze rudarjev Jugoslavije. Udeležili so se ga tudi: minister za rudarstvo zvezne vlade Bane Andrejev, ministri narodne vlade Bosne in Hercegovine Djuro Pucar, Uglješa Danilović in Mirko Jurinčić, tajnik glavnega odbora Enotnih strokovnih zvez delavcev in nameščencev Jugoslavije Djuro Spoljarić, zastopniki rudarskih ministrstev ljudskih republik in zastopniki federalnih odborov strokovnih zvez, ljudske oblasti ter zastopniki rudarjev iz Srbije.

Kongres je otvoril predsednik zveze rudarjev Vajo Nečak, nakar je spregovoril minister za rudarstvo zvezne vlade Bane Andrejev, ki je izročil zborovalcem pozdrav maršala Tita in zvezne vlade ter se je dotaknil požrtvovalnega dela rudarjev pri obnovi rudnikov in za povečanje proizvodnje. Dejal je med drugim:

»Delavski razred se zdaj zaveda, da je glavni stebler vsega gospodarstva naše države in naše oblasti. Zaradi tega se spozna, da si bo le s svojim delom izboljšal svoj položaj. Uspehi tega dela so vidni in v interesu vseh nas je, da delo v tej smeri nadaljujemo. Vaša strokovna organizacija mora biti največja podpora v stremljenju po povečanju in boljši organizaciji naše proizvodnje. To ne pomeni, naj bi bile strokovne organizacije voditelji rudnikov, toda morajo se zanimati za delovni načrt, kako se uresničuje in kako izpolnjuje naloge. Razviti je treba udnarstvo za izpolnitev določenega načrta, za pocenitev produkcije, da bi naša država postala bogatejša.«

Potem je spregovoril bolgarski delegat Kosta Stefanov, tajnik Zveze rudarjev Bolgarije, ki je pozdravil zborovalce in želel kongresu uspešno delo. Zborovalci so navdušeno pozdravili bolgarskega delegata ter vzklicali bratstvu in prijateljstvu bolgarskega naroda in jugoslovanskih narodov.

Minister za industrijo in rudarstvo narodne vlade Bosne in Hercegovine Mirko Jurinčić je pozdravil zborovalce v imenu vlade Bosne in Hercegovine.

Potem je govoril v imenu rudarjev iz Raše in ljudstva Juljske krajine delegat Milivoj Anton. Dejal je, da so se rudarji v Raši vključili v prvomajsko tekmovanje, da bi tako pokazali svojo željo za priključitvijo k Titovi Jugoslaviji. Potem je pozval zastopnike jugoslovanskih rudarjev in po njih ves delavski razred v Jugoslaviji, naj pomagajo ljudstvu v Juljski krajini, da bi dosegli svoje pravice ter da bi Juljska krajina priključena k matici.

Te besede zastopnika rudarjev iz Raše in ljudstva v Istri in Juljski krajini so zborovalci spremljali z viharinimi vzkliki ter zahtevo, da preneha nasilje nad našim življenjem v Trstu in v pasu »A« in da se kraji čimprej priključijo k Jugoslaviji. Zborovalce je potem pozdravil zastopnik ministrstva za rudarstvo Slovenije v imenu izvršnega odbora Ljudske vlade Bosne in Hercegovine pa je govoril minister Djuro Pucar.

Po govoru zastopnika Osrednjega združenja za socialno zavarovanje je govoril tajnik Glavnega odbora Enotnih strokovnih zvez delavcev in nameščencev Jugoslavije Djuro Spoljarić; pozdravil je kongres ter mu želel uspešno delo, nakar se je dotaknil nekaterih vprašanj, ki jih je potem kongres obravnaval.

Tekmovanju je treba pripisati, da je bila presežena predvojna proizvodnja

Po svečanem delu kongresa se je začel delovni del. Najprej je tajnik Albin Vipotnik prebral organizacijsko poročilo zveze. Lani junija je bilo zajeto v zvezi 60% delavcev in nameščencev rudarske industrije, ob koncu lanskega leta 86,5%, letos februarja in marca je pa naraslo število organiziranih članov na 89,3% vsega rudarskega delavstva Jugoslavije. Vipotnik je naglasil, da je treba posvetiti več pozornosti organizacijski utrditvi zveze in da morajo razširiti politično in splošno kulturno delo v organizaciji, funkcionalno bi naj pa opravljali svoje naloge s čutom večje odgovornosti. Končno se je dotaknil vprašanja rudarske mladine. Dejal je, da je treba vso rudarsko mladino vključiti v splošno sindikalno gibanje ter jo opozarjati, da ni mesta izven strokovnih organizacij tistim, ki želijo, da delovne množice dosežejo višjo socialno, ekonomsko in kulturno raven.

Po tajniškem poročilu sta sledili blaginjsko poročilo in poročilo nadzornega odbora, ki sta bili soglasno sprejeti.

Potem je predsednik Zveze rudarjev Jugoslavije Vajo Nečak podal poročilo o gospodarsko političnih vprašanjih zveze. Pred rudarji je bila naloga, da zagotovijo premog za delo industrije in za promet. Rudarji niso gledali na delovni čas, ampak so le stremeli, da so to nalogo vestno izpolnili.

Nečak je v svojem poročilu posvetil posebno pozornost tekmovanju rudarjev. Tekmovanju je treba pripisovati, da je bila presežena predvojna proizvodnja, omogočeno delo v mnogih tovarnah, omogočen normalni promet in da so naša mesta dobila kurivo. Uspehi tekmovanja so: pocenitev premoga in prosta prodaja vrst premoga z manjšo kalorično vrednostjo.

Nečak se je potem dotaknil prvomajskega tekmovanja. Kritiziral je podružnice, ki niso poslane poročil, zakaj centralna uprava zaradi tega ni mogla zbrati za kongres točnih podatkov. Vendar je bilo mogoče ugotoviti, da je bila predvojna proizvodnja premoga januarja in februarja letos precejšnja za 5%.

Napake pri delu in kako jih odpraviti

Potem je govoril o svetlih nekaterih druga vprašanja. Delavci in nameščenci niso se dosegli pri svojem delu povsod predvojne višine. Naš premog je slabe kakovosti. Materiala ne varčujejo dovolj. Norme niso se povsod točno določene. Stevilni primeri so, da so norme določene pre nizke. Vsa ta vprašanja se čakajo rešitve in naloga strokovnih organizacij je, da bodo rešena čimprej in čim bolj pozitivno. Povsod je treba uvesti akordno delo, zakaj samo tako bodo pravilno nagrajeni najboljši delavci in dosežena večja storilnost.

Sledila je razprava in govorniki so naštevili in opisovali posamezne napake pri delu v njihovih rudnikih.

Zastopnik rudnika v Raši v Istri inž. Mirko Konte je opisal, kako so pri njih rešili uspešno mnoga vprašanja. Na skupnih konferencah strokovne organizacije in ravnateljstva razpravljajo o vprašanjih vsega rudnika. Določanje norm je bilo prvotno poverjeno vodjem sekcij, kar se je izkazalo nepravilno in nezadostno. Pozneje je bila ta dolžnost poverjena paritetnim odborom, ki se jim je posrečilo določiti realne norme in tudi delavci sami so se bavili z vprašanjem norm ter pripomogli, da so bile določene pravilno. Mnoge norme so zdaj 30 do 40% višje kakor so bile prvotno določene.

O potrebi pripravljalnih del v vseh rudnikih je govoril zastopnik zveznega ministrstva za rudarstvo Vlado Biljan. S pripravljalnimi deli bo omogočeno podjetjem neovirano delo tudi v prihodnosti, ne le zdaj. Prav tako je treba voditi računa o varnosti dela. Rudarji ne smejo biti izpostavljeni raznim nevarnostim na svojih delovnih taboriščih, kakor tudi ne celotni rudniki samo zato, da bi tekmovanje doseglo boljše uspehe. Pomanjkanje tehničnih sredstev bo odpravljeno do neke mere s tem, ker bo naša država prejela na račun reparacij rudarske tehnične naprave.

V nadaljevanju kongresa tretji dan je podal poročilo o socialno-ekonomskem položaju delavcev in nameščencev rudarske industrije Vojta Velčković, član izvršnega odbora centralne uprave. Ko je prikazal socialno-ekonomski položaj rudarjev v

bivši Jugoslaviji, je naglasil, da je zdaj povprečna mezda rudarskega delavca podvojena in potrjena v primeri z mezdo pred vojno, toda življenjski standard še ni na primerni višini. Razen tega v mnogih podjetjih ne določajo mezd po sposobnosti, strokovni izobrazbi in dejanskem učinku dela posameznega delavca, ampak povsem nepravilno za vse delavce enako, bodisi najvišjo ali nižjo urno mezdo.

Prosvetnemu delu in vzgoji strokovnega kadra je treba posvečati vso pozornost

Potem je prebral Ilija Ožegović, član izvršnega odbora, poročilo o kulturno prosvetnem delu. Dosedanje delo za kulturni dvig rudarskih delavcev je bilo brez vsakršnega načrta. Strokovne organizacije v podjetjih so bile preobremenjene z delom, tako da niso mogle posvečati primerne pozornosti kulturno prosvetnemu delu. Potrebno pa je, da se posveti temu delu največja pozornost, mnogo večja kakor doslej.

Za njim je spregovoril tajnik glavnega odbora Enotnih strokovnih zvez delavcev in nameščencev Jugoslavije Djuro Spoljarić. Dotaknil se je enega glavnih vprašanj, ki jih je obravnaval kongres, in sicer strokovnega kadra. Naglasil je, da je treba sposobnim delavcem omogočiti polaganje strokovnih izpitov. S pomočjo šol in tečajev je treba izobraziti nov strokovni kader. Po zakonu o delavskih šolah in univerzah bo omogočeno delavcem, da dosežejo tudi višjo strokovno izobrazbo. Dolžnost strokovnih organizacij je, da sodelujejo pri sestavi načrta za te šole, da jih pomagajo ustanavljati in da izbirajo liste delavcev, ki v resnici zaslužijo, da se strokovno izpopolnijo. V šolah pa je dolžnost strokovnih organizacij, da vodijo račune o delovni disciplini, pomagajo najti potrebne predavatelje, učne pripomočke itd.

Izvoljena sta bila nova centralna uprava in nadzorni odbor. Soglasno so bili izvoljeni delegati za prihodnji kongres Enotnih strokovnih zvez delavcev in nameščencev Jugoslavije. Potem je v imenu redakcijskega odbora prebral resolucijo Djuro Spoljarić, ki je bila soglasno sprejeta.

RESOLUCIJA

V resoluciji je med drugim rečeno: »Vsi člani organizacije, foruma Zveze delavcev in nameščencev rudarske industrije Jugoslavije morajo z vsemi svojimi razpoložljivimi sredstvi pomagati pri organiziranju ljudskih oblasti federalne ljudske republike Jugoslavije na političnem, gospodarskem in kulturnem področju.

Organiziranje in okrepitve zveze je treba izvesti v tesni zvezi z akcijo zveze za obnovu rudnikov, z akcijo zveze v borbi proti sabotaži v gospodarstvu rudarske industrije Jugoslavije. Potrebno je, da rudarji rešujejo vsa vprašanja po svojih strokovnih organizacijah.

Da bi se pocenila in zboljšala proizvodnja premoga, nalaga kongres vsem članom zveze, naj uvedejo stalno tekmovanje med delavci, med oddelki rudnikov in republikami za pocenitev in izboljšanje premoga v vsej Federativni ljudski republiki Jugoslaviji.

Napori vseh organizacij zveze morajo biti usmerjeni k poglobljanju splošne delovne discipline, uveljavljanju akordnega mednarodnega sistema, določanju dejanske delovne norme, varčevanju s časom in materialom — do največje mere. Glede na to, ker je tarifna politika Enotnih strokovnih zvez določena z ekonomsko politiko naše vlade, mora zveza budno skrbeti, da bo uredba o mezdah in plačah uvedena v življenje pravilno in pravično.

Glede oskrbe rudarskih delavcev in nameščencev ter njihovih družin, zlasti pri rudnikih, ki so oddaljeni od prometnih zvez, nalaga kongres vsem strokovnim organizacijam zveze, da vključijo v svoj delovni načrt brezpogojno tudi skrb za redno in ceneno oskrbo rudarjev z vsemi potrebnimi življenjskimi potrebščinami. V ta namen se bodo strokovne organizacije povezale z organi ljudske oblasti za oskrbo in v ta namen bodo naše organizacije povečale nadzorstvo nad delom rudarskih potrošnih zadrug, kakor tudi nad njihovimi zvezami in odnosi z državnimi trgovskimi podjetji in kmečkimi nakupno prodajalnimi združenji.

Z borbo proti črni borzi in s pravilno kalkulacijo ter nizkimi cenami blaga bo močno skupno z vsemi strokovnimi zvezami Enotnih strokovnih zvez zvišali realne mezde in plače rudarskih delavcev in nameščencev. Da bi bila prehrana rudarskih delavcev in nameščencev čim cenejša, nalaga kongres organizacijam zveze, da zlasti skrbijo za pravilno delo in higieno rudarskih menz. Iz tega razloga nalaga kongres tudi organizacijam, naj skrbijo zlasti za pospeševanje povrninarstva v bližini rudarskih naselij.

Glede izobrazbe strokovnih kadrov rudarstva nalaga kongres vsem organizacijam, naj se čimprej povežejo z ljudsko oblastjo zaradi ustanovitve rudarskih tečajev in šol v vseh večjih rudarskih krajih in šol v vseh rudarskih revirjih. Zlasti se nalaga tem organizacijam, da pomagajo ljudskim oblastem pri pravilni razmestitvi, odbiru in vzgoji strokovnih kadrov, pri iskanju učenih moči, preskrbi z učnimi pripomočki, določitvi šolskih prostorov kakor tudi pri poglobljanju šolske discipline itd.

Kongres nalaga vsem članom in organizacijam, da vodijo odločno borbo proti birokratizmu in drugim nepravilnostim in delavsko socialno političnih ustanovah, proti izmalitvenju zakonskih predpisov in

za dosledno uresničevanje delavske zaščite in socialno politične zakonodaje. Delo delavskih zaupnikov ne sme biti enostransko. Obsegati mora tudi skrb za delavce, kakor skrb za povečanje, izboljšanje in pocenitev proizvodnje. Delavski zaupniki morajo združevati državno in sindikalno politiko.

Glede na to, da delavci nimajo toliko stanovanj, kakor je potrebno za rudarske delavce in nameščence, se nalaga novi centralni upravi, da prouči vprašanje delavskih stanovanj in ga reši soglasno z glavnim odborom in ljudskimi oblastmi. Kongres pozdravlja akcijo glavnega odbora za rešitev vprašanja delavskih upokoencev in v ta namen se nalaga novi centralni upravi, da ukrene vse potrebno za čimprejšnjo pravilno rešitev tega vprašanja.

Ker primanjkuje sindikalnih kadrov, nalaga kongres vsem organizacijam in forumom, naj prireajo sindikalne tečaje v vseh rudnikih in revirjih. Nadalje, da bi se dosegla splošna kulturna raven naših rudarjev, je potrebno čimprej razviti kulturno delo v vseh rudarskih krajih.

Kongres nalaga vsem organizacijam, naj posvetijo delavski mladini v rudarski industriji mnogo večjo pozornost kot doslej. Če bodo strokovne organizacije pravilno delale v tem pogledu, bo rudarska delavska mladina ogromen rezervoar za sindikalne kadre. Borbene in marljive mladince je treba voliti v vse sindikalne forume in za delavske zaupnike. Dobre mladince je treba pošiljati v strokovne in sindikalne šole.

Da bi se udarništvo razvilo v višji tip delavskega gibanja pri nas, nalaga kongres vsem forumom zveze in zlasti novi centralni upravi, naj vse izkušnje naših udarnikov medsebojno izmenjujejo in dopolnjujejo, to je organizirati je treba medsebojna posvetovanja ter konference udarnikov, da bi se udarniki in udarništvo popularizirali do največje mere in da bi udarnike pošiljali v sindikalne tečaje in šole. Nadalje se nalaga vsem sindikalnim forumom zveze, da vodijo skrbno račune o oskrbi, počitnicah in zdravljenju udarnikov.

S sprejetjem resolucije je bil kongres zaključen.

Zadruga za skupno obdelovanje zemlje v tetovskem okraju

Ker so čutili potrebo po skupnem obdelovanju zemlje, so kmetje z malimi posestvi iz Donjega Sedlarca, Lavca in Brvenice ustanovili delovne zadruga. V te zadruga so vnesli vso zemljo, ki so jo dobili po izvedbi agrarne reforme, kakor tudi tisto, ki so jo prej posedovali. V kratkem času je pokazala zadruga zelo lepe uspehe. V nekaterih vaseh je že več kot 75% kmetov včlanjenih v zadruga. Delovna zadruga v vasi Donji Sedlarci je razpolagala v začetku s 35 ha. Zadruga ima 26 voz, 4 pare volov in 24 krav. V Lavcu se je združilo 11 družin z 82 člani. Zadruga razpolaga z 20 ha zemlje in z več kot 220 glavami živine. V vasi Brvenica je od 54 družin pristopilo 18 v delovno zadruga, ki razpolaga s 17 ha izvrstne zemlje, katero so že zorali traktorji strojno-traktorske postaje v Tetovu. (Tanjug.)

Večeposlanik Čehoslovaške republike dr. Josef Korbela v Ljubljani

Prisrčen sprejem čehoslovaškega veleposlanika dr. Josefa Korbela na ljubljanskem kolodvoru

Danes popoldne je ob 13.50 prispel z brzovlakom v Ljubljano čehoslovaški veleposlanik v Beogradu dr. Jozef Korbela s svojo soprogo. Veleposlanika so spremljali trgovski ataše g. Samek, tiskovni ataše g. Marek in referent za repatriacijo ing. Burja.

Na ljubljanskem kolodvoru so veleposlanika pričakovali podpredsednik vlade Ljudske republike Slovenije dr. Marjan Breclji, sekretar SNOS-a Franc Lubej, namestnik načelnika štaba 4. armije podpolkovnik Lah Milan, častna četa in godba 4. armije, predsednik Mestnega ljudskega odbora za Ljubljano pisatelj Franc Albrecht, zastopniki AFŽ Slovenije v narodnih nošah, člani čehoslovaškega konzulata v Ljubljani z generalnim tajnikom g. Prokopes Jaroslavom, člani »Čehoslovanske občine« v Ljubljani in drugi.

Prvi je pozdravil veleposlanika podpredsednik vlade Ljudske republike Slovenije dr. Marjan Breclji, ki mu je zaželel dobrodošlico, godba 4. armije pa je zaigrala partizansko koračnico »Hej, brigade« ter čehoslovaško državno in slovensko narodno himno.

Veleposlanik dr. Josef Korbela se je za dobrodošlico prisrčno zahvalil, izvršil pregled častne čete 4. armije, ki jo je pozdravil s »Smrt fašizmu« in odšel nato s kolodvora v spremstvu predstavnikov oblasti in jugoslovanske armade.

Svečan sprejem veleposlanika čehoslovaške republike v Zagrebu

Zagreb, 18. aprila. (Tanjug.) Včeraj ob 10 dopoldne je prispel z brzovlakom iz Beograda v Zagreb veleposlanik Čehoslovaške republike v Jugoslaviji dr. Josef Korbela. V imenu vlade Ljudske republike Hrvatske so veleposlanika sprejeli podpredsednik vlade Franjo Gaži, minister za prosveto dr. Zlatan Sremec, minister za trgovino in preskrbo Jurica Draušnik in sekretar Sabora Ljudske republike Hrvatske Mile Počuča, v imenu Jugoslovanske armade pa general Vuko Lepetić, podpolkovnik Ivan Vondraček in polkovnik Varda v imenu komande mesta Zagreba.

Sprejema so se udeležili tudi generalni konzul Čehoslovaške republike v Zagrebu dr. Brtnik, konzul Harabrin z osebnim konzulatom ter predstavniki Čehoslovaškega društva v Zagrebu.

Vseslovanski komitet v Moskvi priredil sprejem na čast delegaciji Društva za kulturno sodelovanje Jugoslavije z ZSSR

Moskva, 18. aprila. (Tanjug.) Tass poroča: V vseslovanskem komitetu v Moskvi je bil 16. aprila prirejen sprejem na čast delegaciji Društva za kulturno sodelovanje Jugoslavije z ZSSR, ki biva na obisku v Moskvi. Pri sprejemu so bili prisotni vsi člani jugoslovanske delegacije, namestnik ministra za zunanje zadeve ZSSR Lozovski, jugoslovanski veleposlanik Popović, poljski veleposlanik Rabe, čehoslovski veleposlanik Horak, bolgarski opolnomočeni minister Najden Nikolov, člani Vseslovanskega komiteta v Moskvi, generali in oficirji Rdeče armade, generali in oficirji jugoslovanske armade, predstavniki sovjetskih javnih organizacij, pisatelji, umetniki in igralci. Predsednik Vseslovanskega komiteta v Moskvi generalmajor Gumborov je imel pozdravni govor. Nato je voditelj jugoslovanske delegacije predsednik vlade LR Bosne in Hercegovine Rodoljub Čolaković v svojem govoru izročil prisrčne pozdrave jugoslovanskih narodov bratski Sovjetski zvezi.

Sprejem je potočal v toplem prijateljskem ozračju. Na koncu je bil na čast gostom prirejen koncert.

Delegacija Društva za kulturno sodelovanje Jugoslavije z ZSSR obiskala gradbeno razstavo v Moskvi

Moskva, 18. aprila. (Tanjug.) Tass poroča: Delegacija Društva za kulturno sodelovanje Jugoslavije z ZSSR, ki biva sedaj v Moskvi in katero vodi predsednik Društva Rodoljub Čolaković, je obiskala 15. aprila gradbeno razstavo ZSSR. Delegacija se je zadržala več kot tri ure pri ogledovanju mnogostevilnih razstavljenih predmetov. Jugoslovanski gosti so pokazali posebno zanimanje za nove mehanizme in gradbeni material. Pri odhodu so delegati napisali naslednjo pripombo v knjigo za obiskovalce: razstava je napravila na nas globok vtis s svojo organizacijo in s svojim bogastvom. Pomembno je bilo za nas, da smo se spoznali z novimi metodami dela, katere uporabljajo v ZSSR, ker tudi mi dvigamo svojo državo iz ruševin. Razstava potrjuje silo in moč socialističnega gospodarstva.

Pogodba o vzpostavitvi dnevnega prometa med Albanijo in Jugoslavijo

Tirana, 18. aprila. (Tanjug.) ATS poroča: Ko je stopila v veljavo pogodba o vzpostavitvi obmejnega prometa med Jugoslavijo in Albanijo, je predsednik vlade generalni polkovnik Enver Hodža predvčeršnjem v predsedstvu vlade izmenjal prijateljsko noto z Josipom Dječmjan, izrednim poslanikom in opolnomočenim ministrom FNRJ.

Herbert Hoover, bivši predsednik ZDA, je na poti v Indijo in na Kitajsko prispel v Beograd

Beograd, 17. aprila. (Tanjug.) Včeraj ob 11. uri dopoldne je prispel v Beograd z letalom g. Herbert Hoover, bivši predsednik ZDA in častni predsednik Ameriškega odbora za preprečevanje lakote. Na zemskem letališču so sprejeli g. Herberta Hooverja predstavniki ministrstva za zunanje zadeve, ministrstva za informacije, svetnik veleposlanstva Združenih držav Amerike Sane z osebnim veleposlanstvom, šef misije UNRRA-e za Jugoslavijo Mihajlo Sergejčuk ter predstavniki domačega in tujega tiska. V spremstvu Hooverja so bili Hugh Gibson, bivši ameriški veleposlanik v Poljski, Belgiji in Braziliji, Denis Fitzgerald, direktor za razdeljevanje pri ameriskem ministrstvu za kmetijstvo, Ferin Galpin, predsednik belgijske

ske ameriške prosvetne zveze, William Tak, gospodarski strokovnjak, Franc Meson, bivši predsednik novinarske agencije, Morris Pate, direktor ameriškega Rdečega križa za vojne ujetnike in Hugo Meyer, Hooverjev sekretar. Ministrstvo za zunanje zadeve je priredilo g. Hooverju in njegovemu spremstvu obed. Danes popoldne je odpotoval Hoover v Atene, od koder bo nadaljeval pot v Indijo.

Če bomo pridelali dovolj oljnega semena, nam jeseni ne bo primanjkovalo maščob

V svetnem načrtu za letošnje gospodarsko leto smo odmerili posebno in ne najmanj važno mesto setvi industrijskih rastlin. Zakaj to? Naša dežela sedaj v prvih letih po vojni trpi še veliko pomanjkanje na maslo in na olja. Industrija, ki predeluje kmetijske pridelke, je bila v tej vojni najmanj poškodovana in je zdaj že docela obnovljena, le dovolj surovin nima. Zato torej, da bi dali tej industriji surovine in delavcem zaslužek, in kar je glavno, da bi zagotovili našemu delovnemu ljudstvu dovolj maščob in olja, zato je bilo v našem svetnem načrtu določeno tudi večja površina zemlje za setev industrijskih rastlin, za setev lanu, oljne repice, sončnice, buč in maka, ki v Sloveniji najbolj uspevajo.

Za setev oljne repice je bilo v jeseni predvidenih 1000 ha, posejani pa smo le 370 ha. Setveni načrt za oljno repico smo tako izpolnili le 37%. Za spomladansko setev je bila določena obvezna površina za setev lanu na 1000 ha, za setev sončnice pa na 500 ha. Iz Sovjetske zveze smo dobili 10 ton izvrstnega ruskega lanenega semena, in iz Hrvaške 35 ton semena. Če samo s tem semom bi lahko posejali okrog 350 ha. Po dosedanjih podatkih lahko sklepamo, da bomo z lanom posejali vso določeno površino zemlje.

Od lanu bomo imeli dvojno korist. Laneno seme se uporablja za pridelovanje olja, saj ga ima 22 do 40%. Po izstiskanju olja nam ostanejo pogače, ki so prvovrstna hrana za živino. Iz lanenih vlaken pa delamo platno, ki je bolj trpežno od tkanin iz bombaža. Kmet si bo s setvijo lanu zagotovil dovolj olja in platna in pomagal tudi delavcu v mestu, da si bo lahko izboljšal hrano in povečal svojo storilnost.

Lan sejemo približno do srede aprila, dočim lahko sejemo sončnice in buče tudi pozneje. Prav zdaj je doba za setev teh dveh rastlin. Sončnice in buče so namreč zelo občutljive za mraz, zato jih sejemo šele konec aprila ali v začetku maja. Sončnice in buče lahko sejemo med drugimi sadeži, na ozarjah in ob poteh in lahko izrabimo zanje vsak kosček zemlje. Kakor kažejo podatki, bodo kmetje posejali s sončnicami več zemlje, kakor pa je bilo obvezno določeno v načrtu. Sončnice in buče imajo izredno mnogo olja, skoraj do 50% in še več. Od sončnice dobi kmet kot tudi od lanu po izstiskanju olja pogače, ki so dober krma za molzne krave kot tudi za pitanje živine. Z listjem sončnice se hranijo svinje, koze in perutnina, cvet pa je izvrstna paša za čebele. Kmet ima od sončnice veliko in mnogostransko korist.

Mnogokje so kmetje uvideli važnost saditve oljaric, ki bodo v korist njim samim in bodo zagotovile dovoljno količino maščob tudi ostalemu prebivalstvu naše dežele. Vendar država, ki ji je skrb za ljudstvo glavna naloga, ni mogla dopustiti, da bi bila prehrana ljudstva s tako važnimi hranili, kot so maščobe, odvisna samo od volje posameznikov. Zato je bilo v osnutku uredbe o oddaji poljskih pridelkov tudi določeno, koliko bo moral oddati vsak kmetovalec oljnega semena. Ta uredba je bila dana kmetom v vpogled že sedaj, da bodo lahko dali k njej svoje pripombe. Zaradi nujne potrebe, da bi pridelano oljno seme, predpisuje osnutek vsakega kmetu z več kot 1 ha orne zemlje, da seje toliko oljnih rastlin, da bo lahko oddal na vsak ha orne površine od 7 do 15 kg oljnega semena, in sicer različno za okrožja, kakor bo to določilo ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo, upoštevajoč, da v nekaterih okrožjih oljarice bolje uspevajo, v drugih pa manj. Letos bo zato kmet posejal več oljnih semen. Ne bo jih sejal le med sadeži, temveč tudi v strunjenih nasadih. To leto mu ne bo treba oddati oljnega semena glede na pridelek, to se pravi, da se ne povečala oddaja oljaric sorazmerno s pridelkom, temveč bo jeseni oddal kmet le določeno količino, ves preostali višek pa bo dal lahko sam predelati v olje,

ki mu bo lahko nadomestilo svinjsko maščobo.

Cim več bo kmet posejal oljaric, tem več si bo lahko prihranil zase. Zato bo predvsem v korist kmeta, če bo povsod, kjer bo le mogel, posejal sončnice in buče, za katerih setev je šele zdaj ugoden čas. Kar je v jeseni zamudil pri setvi oljne repice in sedaj pri setvi lanu, bo lahko nadomestil s sončnicami in bučami. In še eno je, kar bo narekovalo kmetom nekaterih krajev, da bodo posejali čim več oljaric. Ponekod namreč kmetje bolj goje govedo kot pa svinje, zato bodo lahko kmetje v takih predelih, kjer nimajo toliko svinj, nadomestili

V Ljubljani je bila otvorena obrtno nadaljevalna šola za gluhaneme

V šolskem razredu ljubljanske gluhanemnice med poukom

Dne 15. t. m. je bila v Ljubljani otvorena obrtno nadaljevalna šola za gluhaneme vajence. Otvoritev so prisostvovali zastopniki ljudskih oblasti, ravateljstvo gluhanemnice in poleg vajencev še lepo število gluhanemih.

Tov. upravitelj je uvodoma naglasil velik gospodarsko-kulturni in socialni pomen ustanovitve te zaenkrat edine šole v državi. Gluhonemi vajenci so do sedaj sicer obiskovali normalno obrtno nadaljevalne šole, kjer so prav dobro uspevali, so pa morali svedeti razviti neprimerno več energije kot njihovi polnočutni tovariši, da so mogli slediti pouku. Ta nova osnovna obrtno nadaljevalna šola bo izravnala omenjeni nedostatek. Na drugi strani pa gluhanemi kot produktivni člani delovnega kolektiva našega ljudstva zaslužijo, da se jim posveča čim večja pažnja, za čim boljše izučenje svojih obrti. Zosamezni zastopniki so izrazili svoje veselje, da se je ustanovila taka šola in so ji želeli čim boljše uspehe. Izredno poučna in zanimiva so bila izvajanja tovariša predsednika društva gluhanemih Sitarja, glede višjega šolanja gluhanemih. Med drugim je podal nekatere zanimive podatke iz evropskega dela ZSSR, o tamkajšnjem stanju vzgoje in izobrazbe gluhanemih. Tam obstaja 56 šolsko-gospodarskih kombinatov, v katerih se uči 2.730 mladih ljudi. 132 šol je za odrasle gluhaneme z 2521 učenci. Imajo 226 klubov in partijskih krožkov. 89 domov s 1.741 ljudmi je za stare onemogle gluhaneme. 15.000 otrok pa obiskuje 178 šol za gluhaneme. Odraslih gluhanemih je organiziranih 32.279. V državnih podjetjih jih je zaposlenih 26.728, s poljedelstvom se bavi 7.931 ljudi. V letu 1944 je znašala vrednost izdelkov šolsko-gospodarskih kombinatov gluhanemih 15.000.000 rubljev. V različnih ustanovah deluje nad 15 gluhanemih inženirjev, izmed katerih so se nekateri še posebno izkazali. Znanja je gluhanema arhitektika Nikolajevskaja.

Ne pustimo zginiti odpadke, ki lahko poživijo proizvodnjo v naših tovarnah!

Predsednik Sitar je nato poudaril brezbriznost stare Jugoslavije do gluhanemih. Izrazil je prepričanje, da se bo v tem pogledu v bližnji bodočnosti vse izpremenilo. V ustanovitvi te šole je viden napredek in kaže vse drugačno razumevanje nove ljudske oblasti za potrebe gluhanemih, kakor je bilo to v stari Jugoslaviji.

Tov. upravitelj je nato podal referat: Pomen in smernice dela na obrtno nadaljevalni šoli za gluhaneme. Poudaril je potrebo pravilne vključitve gluhanemih delavcev v splošni ljudski delovni kolektiv. Ob zaključku govora je v imenu šole in gluhanemih izrekel prisrčno zahvalo za uvidevnost naših ljudskih oblasti, ki so brez oklevanja dovolile ustanovitve te prepotrebne obrtno nadaljevalne šole.

Po zaključni oficialni otvoritvi je večina navzočih, na povabilo tov. upravitelja z zanimanjem prisostvovala prvi učni uri na novootvorjeni šoli za gluhaneme vajence.

Sovjetska vlada je sklenila, da se mora v razdobju od leta 1946 do 1953 znatno dvigniti proizvodnja bombaža v Uzbekistanu. V teh osmih letih mora biti zasejanih z bombaževcem en milijon hektarov, pridelek mora znašati 25 stotov na hektar, država mora dobiti letno 2.400.000 ton bombaža. Uresničenje tega načrta bo pomenilo, da bo dajala samo Uzbekistanska SSR deželi tri in polkrat več bombaža, kakor ga je pridelovala carska Rusija.

Z velikim zadovoljstvom so sprejeli Stalinov načrt o povečanju proizvodnje bombaža napredni kolhozniki, delavci kolhozov, strojno-tractorskih postaj, znanstveniki in poljedelski strokovnjaki Uzbekistanske SSR. Uzbekistanski pridelovalci bombaža so sklenili zasejati letos z bombaževcem 815 ha in povečati pridelek za 15 stotov na hektar.

V. Volkov.

Sovhozi — centri sodobnega poljedelstva

Sovhozi so državna kmečka posestva, vsa njihova proizvodna sredstva in vsa proizvodnja pripadajo državi.

Sovhozi so se začeli ustanovljati že prva leta sovjetske oblasti. Na ledinah in deloma na kmetijah so bile organizirane desetine, pozneje pa stotine sovhozov, ki so pokazali delovnim kmetom, da je v skupnem gospodarstvu produktivnost večja, nego v malem gospodarstvu posameznikov, da se v skupnem gospodarstvu lahko bolje uporabi tehnika in pridobitve agronomске vede. Sovhozi so pomagali kmetom obdelovati zemljo s traktorji, pomagali so jim z boljšimi vrstami semen in s strokovnimi nasveti. Tako so prišli

Okrajne konference AFŽ na Jesenicah in na Rakeku

V delu za obnovo je žena požrtvovalni pomočnik ljudske oblasti

Da pregledajo uspehe, kakor tudi napake dosedanjega dela in si začrtajo smernice za bodoče, so se žene jeseniškega in rakeškega okraja zbrale v nedeljo na okrajnih konferencah AFŽ na Rakeku in na Jesenicah. Pogovorile so se o svojih nalogah in sprejele nekaj važnih sklepov za nadaljnje delo.

Jesenice

Konferenca na Jesenicah so se udeležile žene iz delavskih Jesenic, iz Podkorene, Zirovnice, Javornika, Gorij in ostalih vasi okraja.

Po uvodnem referatu o notranji in zunanji politični situaciji ter o najvažnejših dosedaj izšlih zakonih je sledila živahna diskusija. Posebno je žene zanimala aretacija vojnega zločinca Draža Mihajlovič, saj so njegove bande tudi po Gorenjskem izvršile neštivilna grozodejstva pod krinko plave oziroma črne roke. Zatem je tovarišica sekretarka poročala o delu žena. Pokazalo se je, da je delo dosti uspešnejše tam, kjer delajo skupno s KLO, z odbori Osvobodilne fronte in množičnimi organizacijami.

Do sedaj so žene jeseniškega okraja že mnogo storile za obnovo: V tovarni so napravile 1.344 prostovoljnih ur, za pranje in šivanje vojski 8.000 delovnih ur. Najbolje so se v delu za obnovo izkazale žene v Ribnem, ki so same ustanovile šolo. Kupile so za vojsko 75 m blaga in sešile 197 komadov spodnjega perila.

Če bi vse to delo, ki so ga prostovoljno opravile žene, morali plačati, bi bila to lepa vsota denarja. S prostovoljnim delom bodo žene odvzele državi precejšnje breme stroškov za obnovo.

Pri pobiranju prostovoljnih prispevkov za socialno skrbstvo se je ponekod pokazala napaka, da žene denar, ki so ga nabrale, hočejo obdržati samo za potrebe svoje vasi. Pravilno je, da žene oddajo denar v socialni fond pri KLO, njihova dolžnost pa je, da prekontrolirajo in ugotovijo, kdo je podpore najbolj potreben in potem socialnemu referentu predloži tako ali drugačno razdelitev podpor.

Na Javorniku so se žene obvezale, da bodo napravile dečje zavetišče. Denar je imajo in so tudi že pričele z delom. Vzdrževale ga bodo same.

Sklenile so tudi, da bodo prekontrolirale vsaka v svoji vasi vse mleko, ki ga oddajajo za mesta. Ne sme se več dogajati, da bi delavska žena v industrijskem mestu dobivala nečisto ali zasirjeno mleko.

Obnova slovenskega opustošenega podeželja se bo pospešila

Ze v letu 1945 smo na podeželju postavili osnove za uspešno obnovo porušeni in požgani naselji. V juliju in avgustu lanskega leta so se pričele ustanovljati in organizirati tehnične baze in obnovitvene zadruge, ki so se od skromnih početkov stalno izpopolnjevale. Danes je v Ljudski republiki Sloveniji 20, v coni B pa sedem Tehničnih baz, dočim je na tem ozemlju število obnovitvenih zadrug naraslo na 197. Obnovitvene zadruge po navodilih tehničnih baz uspešno organizirajo na področju obnovitvenega dela. Stroga ločitev upravnih od operativnih poslov na gradbenem in obnovitvenem področju je močno olajšala in poenostavila zelo komplicirano organizacijo.

Z nastopom pomladi so se v Sloveniji poživila obnovitvena dela, ki ne prestopajo naraščajo. V februarju je bil v Ljubljani tritedenski tečaj za vse članke Tehničnih baz, ki z izpopolnjenim organizacijskim znanjem omogo-

čajo hitro izvedbo obnove. Lansko leto so ljudske oblasti razdelile 50 milijonov dinarjev nizkoobrestnih ali brezobrestnih posojil za obnovo, v bližnji bodočnosti pa bodo pričele razdeljevati kredit v znesku 80 milijonov dinarjev za nabavo najnujnejšega gradbenega materiala v kraje, kjer se čuti največja potreba.

Z udeležbo najširših ljudskih množic, ki bodo tudi s prostovoljnimi brezplačnim delom pomagale obnavljati opustošene kraje, se bo vrednost teh kreditov znatno zvišala. Tako bo omogočena pospešena in hitra obnova porušeni krajev v Sloveniji. (Tanjug)

V Št. Petru na Krasu so ustanovili sanitetno skladišče

V Št. Petru na Krasu so ustanovili sanitetno skladišče poverjenosti PNOO-ja za Slovensko Primorje. Skladišče, ki ima posebni oddelek za veterinarstvo, je začelo poslovati že v začetku aprila. S to ustanovitvijo je bilo rešeno eno najbolj perečih vprašanj v coni B. Sanitetno skladišče bo oskrbovalo tamkajšnje lekarne z zdravili.

Na konferencah pa je bilo opaziti premajhno zanimanje za politično vzgojo žena in za važnost pravkar izšlih zakonov. Prav tako se je tudi premalo poudarjala potreba budnosti v borbi proti raznim profiljudskim agentom. Pokazalo pa se je tudi dosti uspehov in hkrati so žene sprejele nekaj prav dobrih sklepov. Kakor je bilo delo žena do sedaj v veliko pomoč in oporo državi, tako bodo žene tudi odslej skušale doprinesiti čim več, da bo naša domovina še močnejša.

Na konferencah pa je bilo opaziti premajhno zanimanje za politično vzgojo žena in za važnost pravkar izšlih zakonov. Prav tako se je tudi premalo poudarjala potreba budnosti v borbi proti raznim profiljudskim agentom. Pokazalo pa se je tudi dosti uspehov in hkrati so žene sprejele nekaj prav dobrih sklepov. Kakor je bilo delo žena do sedaj v veliko pomoč in oporo državi, tako bodo žene tudi odslej skušale doprinesiti čim več, da bo naša domovina še močnejša.

Na konferencah pa je bilo opaziti premajhno zanimanje za politično vzgojo žena in za važnost pravkar izšlih zakonov. Prav tako se je tudi premalo poudarjala potreba budnosti v borbi proti raznim profiljudskim agentom. Pokazalo pa se je tudi dosti uspehov in hkrati so žene sprejele nekaj prav dobrih sklepov. Kakor je bilo delo žena do sedaj v veliko pomoč in oporo državi, tako bodo žene tudi odslej skušale doprinesiti čim več, da bo naša domovina še močnejša.

Na konferencah pa je bilo opaziti premajhno zanimanje za politično vzgojo žena in za važnost pravkar izšlih zakonov. Prav tako se je tudi premalo poudarjala potreba budnosti v borbi proti raznim profiljudskim agentom. Pokazalo pa se je tudi dosti uspehov in hkrati so žene sprejele nekaj prav dobrih sklepov. Kakor je bilo delo žena do sedaj v veliko pomoč in oporo državi, tako bodo žene tudi odslej skušale doprinesiti čim več, da bo naša domovina še močnejša.

Na konferencah pa je bilo opaziti premajhno zanimanje za politično vzgojo žena in za važnost pravkar izšlih zakonov. Prav tako se je tudi premalo poudarjala potreba budnosti v borbi proti raznim profiljudskim agentom. Pokazalo pa se je tudi dosti uspehov in hkrati so žene sprejele nekaj prav dobrih sklepov. Kakor je bilo delo žena do sedaj v veliko pomoč in oporo državi, tako bodo žene tudi odslej skušale doprinesiti čim več, da bo naša domovina še močnejša.

Na konferencah pa je bilo opaziti premajhno zanimanje za politično vzgojo žena in za važnost pravkar izšlih zakonov. Prav tako se je tudi premalo poudarjala potreba budnosti v borbi proti raznim profiljudskim agentom. Pokazalo pa se je tudi dosti uspehov in hkrati so žene sprejele nekaj prav dobrih sklepov. Kakor je bilo delo žena do sedaj v veliko pomoč in oporo državi, tako bodo žene tudi odslej skušale doprinesiti čim več, da bo naša domovina še močnejša.

Na konferencah pa je bilo opaziti premajhno zanimanje za politično vzgojo žena in za važnost pravkar izšlih zakonov. Prav tako se je tudi premalo poudarjala potreba budnosti v borbi proti raznim profiljudskim agentom. Pokazalo pa se je tudi dosti uspehov in hkrati so žene sprejele nekaj prav dobrih sklepov. Kakor je bilo delo žena do sedaj v veliko pomoč in oporo državi, tako bodo žene tudi odslej skušale doprinesiti čim več, da bo naša domovina še močnejša.

Na konferencah pa je bilo opaziti premajhno zanimanje za politično vzgojo žena in za važnost pravkar izšlih zakonov. Prav tako se je tudi premalo poudarjala potreba budnosti v borbi proti raznim profiljudskim agentom. Pokazalo pa se je tudi dosti uspehov in hkrati so žene sprejele nekaj prav dobrih sklepov. Kakor je bilo delo žena do sedaj v veliko pomoč in oporo državi, tako bodo žene tudi odslej skušale doprinesiti čim več, da bo naša domovina še močnejša.

Na konferencah pa je bilo opaziti premajhno zanimanje za politično vzgojo žena in za važnost pravkar izšlih zakonov. Prav tako se je tudi premalo poudarjala potreba budnosti v borbi proti raznim profiljudskim agentom. Pokazalo pa se je tudi dosti uspehov in hkrati so žene sprejele nekaj prav dobrih sklepov. Kakor je bilo delo žena do sedaj v veliko pomoč in oporo državi, tako bodo žene tudi odslej skušale doprinesiti čim več, da bo naša domovina še močnejša.

Na konferencah pa je bilo opaziti premajhno zanimanje za politično vzgojo žena in za važnost pravkar izšlih zakonov. Prav tako se je tudi premalo poudarjala potreba budnosti v borbi proti raznim profiljudskim agentom. Pokazalo pa se je tudi dosti uspehov in hkrati so žene sprejele nekaj prav dobrih sklepov. Kakor je bilo delo žena do sedaj v veliko pomoč in oporo državi, tako bodo žene tudi odslej skušale doprinesiti čim več, da bo naša domovina še močnejša.

Na konferencah pa je bilo opaziti premajhno zanimanje za politično vzgojo žena in za važnost pravkar izšlih zakonov. Prav tako se je tudi premalo poudarjala potreba budnosti v borbi proti raznim profiljudskim agentom. Pokazalo pa se je tudi dosti uspehov in hkrati so žene sprejele nekaj prav dobrih sklepov. Kakor je bilo delo žena do sedaj v veliko pomoč in oporo državi, tako bodo žene tudi odslej skušale doprinesiti čim več, da bo naša domovina še močnejša.

Na konferencah pa je bilo opaziti premajhno zanimanje za politično vzgojo žena in za važnost pravkar izšlih zakonov. Prav tako se je tudi premalo poudarjala potreba budnosti v borbi proti raznim profiljudskim agentom. Pokazalo pa se je tudi dosti uspehov in hkrati so žene sprejele nekaj prav dobrih sklepov. Kakor je bilo delo žena do sedaj v veliko pomoč in oporo državi, tako bodo žene tudi odslej skušale doprinesiti čim več, da bo naša domovina še močnejša.

Na konferencah pa je bilo opaziti premajhno zanimanje za politično vzgojo žena in za važnost pravkar izšlih zakonov. Prav tako se je tudi premalo poudarjala potreba budnosti v borbi proti raznim profiljudskim agentom. Pokazalo pa se je tudi dosti uspehov in hkrati so žene sprejele nekaj prav dobrih sklepov. Kakor je bilo delo žena do sedaj v veliko pomoč in oporo državi, tako bodo žene tudi odslej skušale doprinesiti čim več, da bo naša domovina še močnejša.

Na konferencah pa je bilo opaziti premajhno zanimanje za politično vzgojo žena in za važnost pravkar izšlih zakonov. Prav tako se je tudi premalo poudarjala potreba budnosti v borbi proti raznim profiljudskim agentom. Pokazalo pa se je tudi dosti uspehov in hkrati so žene sprejele nekaj prav dobrih sklepov. Kakor je bilo delo žena do sedaj v veliko pomoč in oporo državi, tako bodo žene tudi odslej skušale doprinesiti čim več, da bo naša domovina še močnejša.

Na konferencah pa je bilo opaziti premajhno zanimanje za politično vzgojo žena in za važnost pravkar izšlih zakonov. Prav tako se je tudi premalo poudarjala potreba budnosti v borbi proti raznim profiljudskim agentom. Pokazalo pa se je tudi dosti uspehov in hkrati so žene sprejele nekaj prav dobrih sklepov. Kakor je bilo delo žena do sedaj v veliko pomoč in oporo državi, tako bodo žene tudi odslej skušale doprinesiti čim več, da bo naša domovina še močnejša.

Na konferencah pa je bilo opaziti premajhno zanimanje za politično vzgojo žena in za važnost pravkar izšlih zakonov. Prav tako se je tudi premalo poudarjala potreba budnosti v borbi proti raznim profiljudskim agentom. Pokazalo pa se je tudi dosti uspehov in hkrati so žene sprejele nekaj prav dobrih sklepov. Kakor je bilo delo žena do sedaj v veliko pomoč in oporo državi, tako bodo žene tudi odslej skušale doprinesiti čim več, da bo naša domovina še močnejša.

Na konferencah pa je bilo opaziti premajhno zanimanje za politično vzgojo žena in za važnost pravkar izšlih zakonov. Prav tako se je tudi premalo poudarjala potreba budnosti v borbi proti raznim profiljudskim agentom. Pokazalo pa se je tudi dosti uspehov in hkrati so žene sprejele nekaj prav dobrih sklepov. Kakor je bilo delo žena do sedaj v veliko pomoč in oporo državi, tako bodo žene tudi odslej skušale doprinesiti čim več, da bo naša domovina še močnejša.

Na konferencah pa je bilo opaziti premajhno zanimanje za politično vzgojo žena in za važnost pravkar izšlih zakonov. Prav tako se je tudi premalo poudarjala potreba budnosti v borbi proti raznim profiljudskim agentom. Pokazalo pa se je tudi dosti uspehov in hkrati so žene sprejele nekaj prav dobrih sklepov. Kakor je bilo delo žena do sedaj v veliko pomoč in oporo državi, tako bodo žene tudi odslej skušale doprinesiti čim več, da bo naša domovina še močnejša.

M. Bočkarov

IZ SOVJETSKE ZVEZE

Na njivah Sovjetske zveze

Letos stoji sovjetsko poljedelstvo pred velikimi nalogami. Treba je razširiti obdelano polje, povečati pridelek, dvigniti socialistično poljedelstvo. Komunistična partija in sovjetska vlada sta ustvarili pogoje za uspešno izpolnitev teh nalog. Poljedelstvo ima na razpolago velikanski strojno-tractorski park, ki ne prestopa naraščajo. Velika pozornost je posvečena preskrbovanju poljedelstva z umetnimi gnojili. Leta 1945 je dala kemična industrija v primeri z letom 1944 dvakrat več superfosfatov, za 75% več kalijevih soli in za 50% se je povečala proizvodnja kemikalij za borbo proti škodljivcem in boleznim poljedelskih rastlin.

Letos bo proizvodnja kemikalij še znatno povečana V pokrajini, kjer pridelujejo bombaž, pošljejo šest do sedemkrat več umetnih gnojil kakor leta 1944. Ustvarjajo se pogoji za novo povečanje pridelka žita, bombaža, lanu in sladkorne pese, za sistematični dvig življenjske ravni.

Tisoči kolhoznikov so uspešno zaključili priprave za setev, spravili v red kmetijsko orodje in pripravili vprežno živino. Stotine strojno-tractorskih postaj so končale popravilo traktorjev. Začetni setev povsem pripravljen, končati jo hitro, uporabljajo vse moderne agrotehnične metode — to so gesla, ki so z njimi začeli sovhozi in kolhozi tekmovati po iniciativi rostovskih kolhoznikov. Iz južnih krajev že prihajajo vesti o začetku pomladnih del na poljih so začeli delati kolhozniki in delavci sovhozov Ukrajine, Gruzije, Azerbejdžana, Tadžikistana, Turkmenije, južnega Kazahstana, Kirgi-

zije in Krima. Delavci krimskega sovhoza »Bolševik« so žito že posejali. V kirovskem, simferopolskem in drugih krajih so zasejali z ječmenom, pšenico in koruzo na tisoče hektarov.

Vedno bolj se razvijajo poljedelska dela v Adigejski avtonomni oblasti, v južni in srednji krajih krasnodarske pokrajine. V kolhozih te pokrajine dela na poljih okrog 400 traktorjev. Traktoristi dondukovske tractorne postaje so zorali v nekaj dneh 800 ha ter zasejali z ovsom in pšenico 200 ha. Vsega je bilo v tej pokrajini zoranih v nekaj dneh 6000 ha in zasejanih 2500 ha.

Poljska dela se opravljajo složno in organizirano. V južni kazahstanski oblasti so se pričela v več kakor 100 kolhozih in z žitom je bilo zasejanih več tisoč hektarov. V kirovskem okraju te oblasti je že končana setev zgodnjih vrst žita. Mnogi kolhozi bodo posejali bombaževcev.

Leta 1946 je prvo leto četrte stalinske petletke — leto novega poljedelstva v pokrajinah, ki so ječale pod nemško okupacijo, leto znatnega povečanja poljedelske proizvodnje ne samo v pogledu žita, temveč tudi v pogledu industrijskih rastlin. Prostrana polja bodo letos zasejana z industrijskimi rastlinami v Kirgiški SSR. Kolhozi bodo zasejali 47.000 ha z bombaževcem, 18.000 ha s sladkorno peso in 5000 ha s tobakom. Pri tem se postavljajo naloge, da se v enem letu poveča pridelek sladkorne pese dvakrat, pridelek bombaža pa dva in polkrat, 90% vsega z industrijskimi rastlinami zasejanega polja bodo obdelali traktorji.

Občinske volitve v Italiji

Moskva, 18. aprila. Tass poroča: »Izvestija« so objavila članek komentatorja Slobodskega o občinskih volitvah v Italiji.

»Ker se volitve niso končale — piše Slobodskoj — bi bilo odveč, da bi se seznanjali s podrobno analizo rezultatov, kljub temu pa lahko že sedaj podamo razne zaključke splošno političnega značaja.

Proti zaključek obstoja v tem, da so italijanske oblasti pokazale pri političnih akcijah in disciplini. Prebivalstvo je pokazalo, da fašistična diktatura ni mogla izkoreniniti demokratičnih težajev italijanskega naroda.

Eden izmed najpomembnejših rezultatov je poraz profašističnih, reakcionarnih in najbolj konzervativnih skupin.

Vse te skupine si prizadevajo še naprej, da bi zakrile svojo profašistično in reakcionarno politiko s tem, da se nazivajo poborniki demokracije in svobode. V Italiji so se ti elementi zbrali pod zastavo »Demokratov« — »liberalnih demokratov« in »ljudi, ki niso organizirani v strankah«.

Pri volitvah pa ta maska reakcionarnosti ni pripomogla. Predosem je treba poudariti, da je organizacija »Umovalne« doživela popoln neuspeh. O tej organizaciji se je mnogo pisalo in govorilo, saj je poskušala, da obudi fašizem v obliki legalnih »nestrankarskih« organizacij. Neuspeh qualunquiste je velikega pomena, ker so italijanske in mednarodne reakcionarne sile upale, da bo postal trdnjava proti demokratičnim težnjam italijanskega naroda. Reakcija je podpirala qualunquiste materialno in moralno.

Profašistične reakcionarne sile so doživle neuspeh, četudi so vodile nebrzdano propagando, katero je podpirala mednarodna reakcija, ko je izdala vojno proti silam demokracije in miru. Reakcionarni tisk je bil poln laži o pripravah Jugoslavije proti Italiji; objavljal je tendenciozne članke z namenom, da bi razpili nacionalistično čustva Italijanov proti Jugoslaviji, proti mednarodnim demokratičnim silam in istočasno tudi proti italijanskim levičarskim strankam. Reakcionarni tisk je kombiniral laži o Jugoslaviji ter klete proti Sovjetski zvezi. Reakcionarne sile, ki so brez izjeme nasprotovale izvedbi ekonomskih in političnih form Italije, so si prizadevale, da bi se okostile z materialnimi in moralnimi težnjami italijanskega naroda.

Volitvi rezultati kažejo, da se Italijani zavedajo velike važnosti koalicijske antifašistične sil z popolno likvidacijo fašizma. Volitve so osvetlile sedanji mednarodni odnos sil, ki se nahajajo v koalicijski antifašistični stranki. Volitve so jasno pokazale, da imajo tri stranke antifašistične fronte širok značaj. Te tri stranke so: komunisti, socialisti in krščanski demokrati. Položaj ostalih strank je prav neznan. Četudi volitvi rezultati ne niso popolni, lahko na temelju dosedanjih podatkov ugotovimo, da bodo te tri stranke, namreč komunisti, socialisti in krščanski demokrati na bližnjih volitvah za ustopadajno skupščino igrali prav tako važno vlogo.

Veliko je zanimanje za medsebojni odnos sil teh strank. Rezultati volitev, ki so bili do sedaj objavljeni, na to ne morejo dati točnega odgovora. Ako samo proučimo število občin, v katerih so zmagale omenjene stranke, moremo reči, da v mnogih krajih kandidati krščanskih demokratov tekmujejo, in to ne brez uspeha, z listami socialistov in komunistov.

Pri tem se pa ti uspehi očitno nanašajo na male in ekonomsko zaostale kraje. V veliki večini pa so z malimi izjemami zmagali socialisti in predosem komunisti, ki so v industrijskih predelih porazili kandidate krščanskih demokratov.

Vprašanje odnosa med socialisti in komunisti na eni in krščanskimi demokrati na drugi strani je postalo izredno važno in akutno ob pogledu na izide občinskih volitev.

Pokrajinski kongresi krščanske demokracije stranke, ki so bili v zadnjih mesecih, so pokazali, da je velika večina članov te stranke za republiko. Pri vsem tem so se pa v to stranko vgnezdili tudi številni reakcionarni veleposestniki, industrijanci, bioli fašistični plačanci in agenti profašističnih klik, ki so se vgnezdili v krščanski demokratski stranki, da bi prevarali katoličane ter sejali razdor med njimi in pristaši levičarskih strank.

Te sile, ki jih podpirajo Vatikan in reakcionarni elementi italijanske duhovščine, precej vplivajo na politiko stranke. V takih okoliščinah je tesno sodelovanje socialistov in komunistov, ki so pred volitvami sklenili sporazum glede enotnega nastopa, velikega pomena za usodo italijanske demokracije.

Rezultati in atmosfera, v kateri so potekale volitve, dokazujejo uspeh komunistov in socialistov in potrjujejo možnost in trenutno potrebo za njihovo tesno sodelovanje.

V Kopenhagnu je manifestiralo 150.000 ljudi za republikansko Španijo

Kopenhagen, 18. aprila. (Tanjug.) Agencija France Presse poroča: Okoli 150.000 meščanov s transparenti je defiliralo po ulicah prestolnice. Mnogi so se zbirali k zborovanju, ki so ga organizirali komunisti ob priliki 15-letnice španske republike.

Govorniki, med katerimi je bil tudi pisatelj Anderson in komunistični voditelj, so potrdili solidarnost s španskimi republikanci ter pozdravljali akcijo francoske vlade.

Sprejeli in navdušeno pozdravili so resolucijo, v kateri zahtevajo takojšnje prekinitev odnosov s Francovo Španijo.

Avstrijski kolaboracionisti, ki so ropali Jugoslavijo, sabotirajo danes gospodarsko obnovo Avstrije

Bivši nacisti zavzemajo v avstrijskem gospodarstvu še vedno vodilne položaje

Dunaj, 18. aprila. Dopisnik TANJUG-a poroča, da je list »Österreichische Volkstimme« objavil članek pod naslovom: »Klika Joham-Kienbeck«, v katerem je med drugim rečeno:

V zadnjem času smo opozorili na vrsto primerov, da dobiva klika, v centru katere stoji gospoda Kienbeck in Joham, s pomočjo javnih uradov v posest tovarne in razna posestva, katerih lastniki so bili vojni zločinci. Nemci — nacionalsocialisti. Krogi okoli Narodne banke in Kreditanstalt se potegujejo za vojne zločince, Nemce in nacistične. To je popolnoma razumljivo, saj je na čelu teh bank še vedno skupina kolaboracionistov, ki so bili zvesti hlapeci nacionalsocialistične stranke.

V članku se nadalje govori, kako je Kreditanstalt, ki je bil last avstrijske države, prešel 1938. leta v roke nemških osvajalcev in dodaja naslednje: Za to je odgovoren dr. Rizzi, ki je danes predstavnik avstrijske Narodne banke.

Nato se opisuje, kako je dr. Joham, ki je bil do 1938. leta direktor Kreditanstalta, postal podpredsednik jugoslovanske bančne družbe (Bankverein) v Beogradu. V članku je nato rečeno: Joham je bil posrednik in eden glavnih petokolonašev v Jugoslaviji. Leta 1938 Kreditanstalt ni bil uradno zastopan v jugoslovanski bančni družbi (Bankverein). Leta 1939. je bil poslan dr. Joham v to podjetje kot predstraža, kot član upravnega sveta.

Leta 1940. je bil sprejet v upravni svet nemški generalni konzul Neuhausen. Neuhausen ni bil naveden član upravnega sveta ali naveden generalni konzul, temveč opolnomočeni osebni poverjenik Göringa za Jugoslavijo, v okviru štiriletnega načrta. — Dr. Joham je bil njegov intimni sodelavec.

Po nemškem napadu na Jugoslavijo je postal Joham podpredsednik jugoslovanske bančne družbe.

V članku se nato navaja zapisnik seje upravnega sveta jugoslovanske bančne družbe z dne 17. maja 1943, iz katerega se vidi, da je dr. Joham sodeloval pri ropanju Jugoslavije, izvajal denar od jugoslovanskih gospodarskih podjetij in ga dajal na razpolago nacistični industriji. Na omenjeni seji je bilo sklenjeno, da se poveča izkoriščenje borskega rudnika, ki je bil v rokah nemške družbe Süd-Ost-Montan. Ta družba je prevzela vse rudarske koncesije na ozemlju Jugoslavije ter je skrbela za zvišanje proizvodnje rudnikov v svrhu razvoja nemške vojne industrije.

Na koncu članka je rečeno: Sodelavca Schachta in Göringa, vojni zločinci, nadaljevalci vojne, kolaboracionisti in njim podobni, imajo v avstrijskem gospodarstvu še vedno vodilne položaje. Samo po sebi je razumljivo, da ti kolaboracionisti izpodkopujejo varnost avstrijske države in avstrijske demokracije. Zato ovirajo nacionalizacijo težke industrije.

Kdaj bodo ti avstrijski škodljivci že enkrat dobili kazni, ki jo zaslužijo?

Razvoj trgovinskih odnosov z ZSSR je največjega pomena za Češkoslovaško

je izjavil Hubert Ripka

Praga, 18. aprila. (Tanjug.) ČTK poroča, da je minister za zunanjo trgovino Hubert Ripka dal izjavo predstavnikom tiska o svojem nedavnem obisku v Moskvi.

Popolnoma sem zadovoljen — je dejal Ripka — s svojim potovanjem v Moskvo in njegovimi uspehi.

Nato je pojasnil, da sklenjeni sporazum o medsebojnih dobavah ne predvideva določene količine blaga, ki bi se zamenjavalo, kot je bilo to prej običajno. Trgovinski sporazum s Sovjetsko zvezo je elastično orodje, ki bo lahko tudi v današnjih nenormalnih razmerah olajšalo izmenjavo na najširši možni osnovi. Obe vladi se obvezujeta, da bodo sovjetska in češkoslovaška podjetja izpolnila pogodbo v vseh podrobnostih.

V pogodbi niso določeni nikakršni kontingenti, temveč je sestavljen spis s seznama blaga, za katerega se obe deželi zanimata. Posle je mogoče sklepati celo za blago, ki ni navedeno na omenjenem seznamu. Konkretni izvršni posli med podjetji, sklenjeni za 4 mesece, bodo vneseni v protokol.

Sklepal pa se bodo tudi dolgoročne pogodbe o dobavah. Trgovinski opolnomočenci obeh dežel bodo nadzirali izpolnjevanje pogodb. Minister Ripka je nadalje poudaril, da se bodo trgovinski odnosi med Sovjetsko zvezo in Češkoslovaško brez dvoma uspešno razvijali, kar je največjega pomena za Češkoslovaško.

Med svojim bivanjem v Moskvi, ki

je trajalo nad 2 tedna, se je minister Ripka razgovarjal s sovjetskimi predstavniki tudi v političnih vprašanjih. Pogovor s Stalinom je trajal eno uro. S tem v zvezi je minister poudaril, da ni bilo niti enega vprašanja v zunanji politiki, ki je življenjskega interesa za Češkoslovaško, ki bi ne naletelo na popolno razumevanje in podporo v Moskvi.

Stalin — je zaključil Ripka, — je poln realističnega optimizma glede vprašanj mednarodnega sodelovanja.

Češkoslovaška vlada poziva Slovake na Madžarskem, da se vrnejo v domovino

Praga, 18. aprila. (Tanjug.) ČTK poroča: Češkoslovaška komisija za preseljevanje, ki je v Madžarski, je priredila velik javni miting v Slovaškem Komusu v Madžarski. Na mitingu je govoril podpredsednik češkoslovaške vlade Viliam Široki, ki je izrazil svoje prepričanje, da bo preseljevanje narodnih manjšin iz Češkoslovaške in Madžarske pomagalo vzpostaviti dobre sosedne odnose med tema deželama. Dalje je dejal, da poziva češkoslovaška vlada vse Slovake v Madžarski, da se vrnejo v svojo staro domovino in da sodelujejo pri izgradnji lepše in srečnejše bodočnosti.

Češkoslovaška komisija za preseljevanje prireja podobne javne narodne mitinge v vseh madžarskih krajih, ki so pretežno naseljeni s Slovaki.

V Palestini stavka 50.000 nameščencev

Jeruzalem, 18. aprila. (Tanjug.) Agencija France Presse poroča, da se je pričela v Palestini generalna stavka vseh državnih uslužbencev. Te stavke se udeležuje nad 50.000 uslužbencev. Poslujejo samo uradi, ki so neobhodno potrebni za preskrbo prebivalstva, kakor n. pr. vodovod. Stavki se niso priključili samo maloštevilni angleški uradniki, kateri so zaposleni v ustanovah, ki jih je stavka zajela. Pogajanja z vlado so popolnoma ustavljena in se ne bodo nadaljevala, dokler ne bo vlada ugodila zahtevam.

Reuter prinaša uradno poročilo palestinske uprave, v katerem je rečeno, da zahteva zveza uslužbencev, ki je napovedala stavko, naslednje: Povečanje draginskih doklad zaradi finančnih težav, ki so nastale kot posledica vojne.

Palestinska uprava proučuje obe zahtevi, kakor tudi uporabo znatnih angleških oboroženih sil, ki se nahajajo v Palestini za obnovitev poštne, telefonskega in telegrafskega prometa, ki je zaradi stavke v popolnem zastoju.

Sindikalna federacija Sirije grozi z generalno stavko, če ne bodo objavljeni delavski zakoni

Beirut, 18. aprila. (Tanjug.) Reuter poroča, da vladi ni uspelo pregovoriti tramvajске delavce, ki stavkajo že 5 dni, da bi ustavili stavko. Nadalje poroča Reuter, da sindikalna federacija preti, da se bo v začetku maja pričela splošna stavka v primeru, če vlada ne bo objavila delavskih zakonov, ki so bili predloženi že februarja, in če ne bodo preklicali nezakonitih ukrepov, ki jih je pred kratkim podvelo ministristvo za notranje zadeve, kakor tudi odloka o priporu in konfiskaciji brez posebne navedbe.

Poleg zakona o plačah, delovnem času in starostnem zavarovanju, zahteva sindikalna federacija tudi dovoljenje za izdajanja tednika kakor tudi, da tuje družbe prisilijo k temu, da bodo domačim delavcem priznale njihove legitimne pravice in končno, da se vsem strokam delavstva dovoli, da organizirajo svoje lastne sindikate.

Posarje manifestira za gospodarsko zvezo s Francijo

Priključitev k Franciji je osnovni pogoj za obnovo Posarja

Saarbrücken, 18. aprila. (Tanjug.) Agencija France Presse poroča: V Saarbrückenu je več tisoč ljudi manifestiralo za gospodarsko enotnost saarske oblasti s Francijo.

Manifestanti so z navdušenjem sprejeli sledečo resolucijo:

1. Da se takoj uvede gospodarska izmenjava s Francijo in saarsko oblastjo s pomočjo kliringa.

2. Da se ohrani ekonomski značaj in dobijo potrebni krediti za bodoče reforme.

3. Da se organizira saarsko gospodarstvo v okviru francoskega programa obnove.

4. Uvedba francoskega davčnega sistema.

5. Prilagoditev življenjskega standarda saarskega prebivalstva francoskemu.

6. Uvesti čim prej ekonomske, carinske in monetarne unije s Francijo.

7. Udeleženci konference so prepričani — je rečeno v resoluciji — da pripada saarska oblast ekonomsko Franciji in da predstavlja njena neposredna in končna priključitev k Franciji osnovni pogoj za obnovo te oblasti in za njen razvoj. Konferenca obrača pozornost mednarodne komisije na želje delegatov saarske oblasti in poziva vse prebivalce saarske

oblasti, da se energično lotijo velikega dela obnove.

Upravni odbor konference gibanja za priključitev saarske oblasti, v katerem so zastopani predstavniki industrije, trgovine in obrtništva, je dobil nalogo, da predloži to resolucijo polkovniku Granvalu, vojaškemu guvernerju saarske oblasti.

Na to veliko manifestacijo je prišlo na tisoče ljudi iz vseh krajev saarske oblasti in iz sosednjega Palatinata z vsemi mogočimi prevoznimi sredstvi in zasedli so mesta v ogromni dvorani na galerijah Warburga.

Prisotnost tisočev prebivalcev saarske oblasti, ki lahko končno svobodno govorijo, kaže zanimanje saarskega problema — je rekel v pozdravnem govoru odvetnik Sender.

Peter Dimmer, član glavnega odbora saarske socialistične stranke, je poudaril edino rešitev za udrnitev položaja saarske oblasti: da se ta oblast priključi Franciji.

Stavljena sta bila dva predloga, prvi predlog je ta, da naj bi takoj poslali delegacijo francoski vladi in velikim političnim strankam, v kateri bi bili zastopani predstavniki vseh družbenih slojev in poklicev in ki naj bi obrazložila saarsko vprašanje. Drugi predlog pa zahteva izdajanje lista, ki naj bi propagiral priključitev saarske oblasti s Francijo.

»KRASNAJA ZVEZDA« O JAPONSKIH VOLITVAH

Japonske volitve ne moreje biti podlaga za reprezentativno vlado

Moskva, 18. aprila. (Tass.) Komentator »Krasnaja zvezda« Piševski piše o izidih parlamentarnih volitev na Japonskem:

Zavedajoč se vsestranske podpore protidemokratske vlade barona Sidehara in molče potrditve ameriških okupacijskih oblasti, japonska reakcija med volivno kampanjo ni izbirala sredstev. Vse je prišlo na vrsto: podkupovanje volitev, teroriziranje demokratičnih kandidatov, uporaba tajne policije za zastraževanje volivcev, šovinistična in protizvezniška demagogija in številne druge metode, ki izključujejo sleherno možnost svobodnega izražanja volje japonskega ljudstva.

Daljnovzhodni komentator lista »New York Post« Berigan je ob koncu marca poročal iz Tokia, da volitve na Japonskem »ne bodo demokratske, ker politični gangsterji podkupujejo volivce in se poslužujejo starih metod prisiljevanja in teroriziranja, ki bodo reakcionarnim politikom omogočile ostati na oblasti.« Govori nekaterih reakcionarnih poslancev so v kričeve nasprotje s členi potsdamske deklaracije. Kot primer lahko navedemo govor kandidata napredne stranke Cuneo Jakite na tokijski železniški postaji 1. aprila, ki je dejal, da je današnjega težkega gospodarskega položaja Japonske kriva izguba Mandžurije in Koreje, ter zahteval, da »mora Japonska upravljati to bogato ozemlje«.

Nekaznivost takšnih govorov je privela do pojačanja delavnosti ostankov japonskega imperializma in združila reakcionarje v borbi proti japonskim demokratičnim silam. Značilno za japonske parlamentarne volitve je, da je od 464 kandidatov 83 »brez stranke«, »nevtralnih« ali »neodvisnih«.

Japonski tisk je že zdavnaj razkrinal tajnost »nevtralnosti« nekaterih poslancev. Ze 7. januarja je list »Mainic« namignil, da so stari politični voditelji, ki so na osnovi Mac Arthurjeve direktive zapadli čisti, v dolgih letih svoje kariere s pomočjo denarja navezali stike z veletrgovci in zaradi tega ni misliti, da bi se tako hitro odrekli svojemu vplivu.

»Čisto mogoče je,« piše list, »da bodo ostali za kulise in od tam vodili svoje lutke.« Ocenjujemo kandidate liberalne, napredne in še nekaterih malih strank, je izjavila agencija Kiodo Cušin 27. marca: »Večina kandidatov liberalne in napredne stranke so »pomozni kandidati« ali

lutke političnih voditeljev, ki so zapadli čisti.«

Vodstvo japonske socialistične stranke, ki je med volivno kampanjo igralo vlogo razkolnika demokratičnih sil v splošnem in posebno še delavskega razreda, je veliko pripomoglo k takšnim volivnim izidom za spodnjo zbornico. Desničarsko krilo japonske socialistične stranke se je združilo z liberalno in napredno stranko za borbo proti komunistom.

Končno je še okoliščina, da se številni Japanci zaradi pomanjkanja časa enostavno niso znali orientirati, tudi mnogo pripomogla k zmagi reakcije na parlamentarnih volitvah. To potrjuje visoko število oseb, ki niso glasovale. Po predhodnih podatkih znaša njihovo število 30 do 35 %. Desetišotič volivcev sploh niso bili vpisani v volivne imenike zaradi premeščenja med vojno in reevakuacije.

Zmaga japonskih reakcionarnih sil v parlamentarnih volitvah izpričuje, da sile stare Japonske, katere ekonomska in politična moč še ni strla, še nadalje obstojajo in aktivno delajo pod krinko demokracije, ki so jo zavezniške okupacijske oblasti sicer razglasile, a se praktično ne izjava.

Te volitve ne izražajo resnične volje japonskega ljudstva in zaradi tega ne morejo biti podlaga za reprezentativno vlado, kot jo predvideva potsdamska deklaracija.

Vprašanje prehrane je na Japonskem najtežje

London, 18. aprila. (Tanjug.) Reuter poroča: Vest bivšega dopisnika »Daily Telegraph« iz Japonske pravi, da je »japonska vlada popolnoma zgrešeno reševala vprašanje prehrane in da ji ni uspelo izvesti popolne kontrole ter racionalizirati zaloge«.

Dopisnik pravi dalje, da zaloge hrane niso pravilno razdeljene. V nekaterih primerih imajo province dovolj hrane, medtem ko sosedje umirajo od glada. Prebivalstvo se z ene province seli v drugo in tako večkrat tudi za 50 % poveča število oseb, ki jih je treba prehranjevati. V nekaj dneh so izrabljene zaloge in prebivalstvo se seli ponovno v kraje, o katerih je čuti, da razpolagajo z večjimi količinami živil.

Sovjetska trgovinska misija prispela v Buenos Aires

Montevideo, 18. aprila. Tass poroča: Sovjetska trgovinska misija je prispela v Buenos Aires. Člani misije so podali izjavo, da upajo, da bodo s člani argentinskih trgovskih in industrijskih krogov sklenili sporazume, ki bodo dajali izglede za razvoj trgovine med Sovjetsko zvezo in Argentino.

★

Odhod češkoslovaške trgovinske delegacije iz Moskve

Moskva, 16. aprila. Tass poroča: Češkoslovaška trgovinska delegacija na čelu z ministrom za zunanjo trgovino Ripkom je 13. aprila odpotovala iz Moskve v Prago.

Na letališče so spremili delegacijo namestnik ministra za zunanjo trgovino ZSSR Kuzmin, član kolegijuma ministrstva za zunanjo trgovino Kuzmukin, trgovinski predstavnik ZSSR v Češkoslovaški Bakulin in šef protokolnega oddelka ministrstva za zunanjo trgovino Kirilov.

Delegacija so spremili tudi veleposlanik češkoslovaške republike Gorak in člani veleposlaništva.

Bolgarija se pripravlja za proslavo 1. maja

Sofija, 18. aprila. (Tanjug.) V vsej Bolgariji se vodijo velike priprave za proslavo 1. maja. Delavci in intelektualci dajajo vse svoje sile, da bi čim bolj svečano proslavili mednarodni praznik dela. Prvomajsko tekmovanje dobiva vedno večji razmah. Na posebni seji zbornice za narodno kulturo je uprava sklenila, da bo v prvomajski akciji najaktivneje sodelovala.

Razpisane so nagrade za najboljšo literarno delo, najboljšo risbo, najboljšo glasbeno delo, kiparsko delo in filmski žurnal. Razen tega je zbornica sklenila, da bo odlikovala z diplomom zvezo, ki se bo v prvomajskem tekmovanju najbolj izkazala. Koncertna direkcija pri zbornici bo priredila več prvomajskih koncertov v podjetjih in predmestjih.

Zveza novinarjev v Bolgariji je imela svoj prvomajski sestanek in določila nagrade za najbolj urejen prvomajski list, najbolj napisano prvomajsko reportažo, najboljši prvomajski članek, najboljšo fotomontažo in največjo prvomajsko aktivnost v uredništvih.

Dopisi »Ljudski pravici«

BLED

Pripravljamo se za sprejem gostov

V nedeljo, 14. t. m., je bilo že v zgodnjih urah po Bledu vse živo. Mladina, pionirji in starejši — vsi so hoteli oboroženi s krampi in lopatami na udarniško delo, da pripravijo Bled za sprejem gostov. Letos pričakujemo najdražje goste: počitka potrebne delavce-udarnike ter goste naših bratskih in zavezniških držav.

Poprijeli smo se najrazličnejših obnovitvenih del. Obnavljali smo parke in poslopje državnega gostinskega podjetja.

LJUBLJANA

Teren Ajdovščina je pri Sv. Trojici, v Hrastju in v Moravčah odstranjeval sledove vojne

Teren Ajdovščina se je obvezal, da bo sodeloval pri obnovi porušene Moravč in okoliških vasi. Preteklo nedeljo, 14. t. m., se nas je odzvalo k temu delu 55 tovarišev s terena, 30 deklet iz šole zaščitnih sester in 25 mladincev iz Vajeniškega doma. Pridružil se je še kamion mladink in mladincev iz trgovskega tečaja. V Moravčah smo se razdelili v tri skupine: ena je odšla k Sv. Trojici, druga v Hrastje, tretja pa je ostala v Moravčah. Pri Sv. Trojici so mladinci odstranjevali ruševine, ravnali zemljo in sejali pesek. V popolnoma porušeni vasi Hrastje je druga skupina, ki so sestavljali predvsem obrtniki, čistila podrtine, gradila pri neki hiši novo strešno ogrado in ga krila s škrljnatimi opeko, popravljala mize, stole, postelje in drugo hišno opremo. V eni teh požganih hiš so Nemci zažgali žive vse moške razen enega; matere, žene in otroci teh nesrečnih žrtov so nam bile za pomoč nepopisno hvaležne. Ti ljudje stanujejo sedaj v zaščitnih barakah, toda s pomočjo, ki jo prejema od nas, bodo kmalu imeli spet svojo hišo. — V Moravčah je velika skupina odstranjevala ruševine, ki so jih vozili kamioni na močvirnatih travnikih. Pri odvzemu materiala so pomagali tudi moravski pionirji s konjsko vprego.

Ob štirih popoldne so se vse tri skupine zbrale v Moravčah. Z večjim številom Moravčanov smo se udeležili kulturne prireditve dramskega odseka našega terena. Po uvodnih besedah so dekleta iz zaščitne šole zapela in zaigrala nekaj partizanskih pesmi, mladinci iz Vajeniškega doma pa je zaigral na harmoniko. Sledila je recitacija o Trstu. Zatem so igralci uprizorili Klopčičevo enodejansko »Matie«. Po končani prireditvi se nam je zahvalil predsednik moravške nabavno-prodajne zadruge in poudaril, da je edino na ta način možno pravo tovarštvo in povezava med deželo in mestom.

Z zavestjo, da smo svoj prosti čas porabili za to, kar je danes moralna dolžnost vsakega državljanca, smo se med petem in igranjem harmonike poslovili od Moravč. Moravčanom pa smo obljubili, da se kmalu spet vrnemo. M. T.

FIZKULTURA

Fizikulturni tečaj in športne prireditve v Gornji Radgoni

V okviru izvedbe načrta prvomajskega tekmovanja, ki si ga je postavil prosvetni odsek okraja v Gornji Radgoni, je bil v času od 21. 3. t. l. do 30. 3. t. l. v Radgoni fizikulturni tečaj za ves radgonski okraj. Mladina je pravilno razumela važnost tega tečaja in se je odzvala pozivu v prav lepem številu. V tečaj se je javilo 25 tečajnikov, od katerih je bilo 10 tovarišev in tovarišice, v starosti od 17 do 24 let. Organizacijsko stran tečaja je vodil načelnik prosvetnega odseka tov. Borke Franc, tehnično pa šolski upravitelj iz Ljutomerja tov. Stopar Slavko. Prehrana za tečajnike je bila skupna v internatski kuhinji tukajšnje državne nižje gimnazije. Prehrana ter prenočišča so bila za tečajnike brezplačna.

Simultanka mojstra S. Puca v Rožni dolini

V torek zvečer je odigral šahovski mojster Stojan Puc simultanko proti 17 šahistom terena Rožna dolina. V zelo kratkem času — 1 uri in 40 minut — je mojster Puc zmagal s sijajnim rezultatom 16 in pol proti polu. Remiziral je tov. Medvešek Vlado.

Na fizikulturnih igriščih, v fizikulturnih domovih raste naš zdravi rod!

»Turist hotel«. 166 meščanov in mladincev iz Kranja je oblepilo nasade, 7 voznikov in trije kamioni pa so odvažali odvisen material. Gospodinjice, zlasti pa gospodinjice pomočnice, zaslužijo pri tem delu posebno pohvalo. Ker so bile vse dopoldne zaposlene s kuho, so se popoldne skoraj 100 odstotno udeležile skupnega dela. Žene pa poleg tega že ves teden brezplačno šivajo perilo za opremo vseh hotelov na Bledu.

Ko bodo prispeli gostje, se bodo čudili, kako lepo je na Bledu — mi pa bomo ponosni, da smo s prostovoljnimi delom k temu mnogo doprinesli.

Borut.

CELJE

Pedagoški tečajniki na delu

Sto mladih, dela voljnih ljudi se v Gaborju pri Celju pripravljajo na učiteljski poklic. Čez tri mesece bo tečaj zaključen in iz njega bodo stopili novi ljudski učitelji. A prav zato, ker bodo v bližnji bodočnosti pravi ljudski učitelji, hodijo že sedaj med ljudstvo.

V minulem mesecu so priredili osem obiskov v raznih krajih. Povsod so bili navdušeno pozdravljeni in povsod so ob slovesu ljudje izrazili željo, da naj se kmalu spet vrnejo k njim. — Poleg sedemurnega dnevnega pouka še učenje zahteva mnogo časa, zato si za priprave za kulturno-prosvetne prireditve morajo čisto odtrgati čas od spanja.

Vsaka prireditev pa je povezana tudi s političnim referatom, kajti učiteljski pripravniki se zavedajo, da je potrebno, da dajo ljudem smernice v političnem življenju. Učiteljski pripravniki, ki stopajo med ljudstvo s političnimi referati, so preizkušeni in prekaljeni kljub temu, da so še mladi.

Posebno dobro uspehi sta bili prireditvi v St. Rupertu, kjer so bili Sentruperčani posebno veseli toplega in domačega

J. B.

BRITOF

Nesramna črnoborzijsanka

V Britofu pri Kranju žive po večini delavci, ki hodijo na delo v kranjske tovarne. Med njimi živi pa tudi Trebar Angelca, ki ni bila nikoli navdušena za pošteno delo in se danes hoče živeti na račun drugih. Posebno se odlikuje s protizakonitimi črnoborzijskimi posli. Tako na primer še vedno prodaja jajca po 15 din komad. Potrebno bi bilo, da organi ljudske oblasti seznanijo to črnoborzijsko z zakonom o pobijanju nedopustne špekulacije in gospodarske sabotaže ter jo pravično kaznujejo. D. J.

Tovariš!

Stavi v program svojega prvomajskega tekmovanja tudi to, da boš do 1. maja poravnal svojo naročnino za »Ljudsko pravico«, če je še nisi.

Uprava »Ljudske pravice«

OBVESTILA

OBVESTILO

Vso javnost obveščamo, da je s 1. aprilom 1946. pričela poslovati Uprava državnih grafičnih podjetij v Sloveniji. Ljubljana, Masarykova ulica 14. Uprava je edina upravičena sprejemati naročila za vsa državna grafična podjetja v LR Sloveniji, razen v mariborskem in celjskem okrožju, kjer sprejemata naročila Mariborska tiskarna v Mariboru, Kopališka ul. 6, za Prekmurje Prekmurska tiskarna v Murski Soboti, za novomeško okrožje pa Ljudska tiskarna v Novem mestu.

Uprava sprejema in izvršuje naročila za vse panoge grafične industrije, izvemski papirno-predelovalne.

Oddelek za naročila ima telefonsko številko 34-00, upravno vodstvo pa 32-80 in 32-81. — Uprava državnih grafičnih podjetij v Sloveniji.

RAZPEČAVANJE BATERIJ

Obveščamo, prodajalce vseh vrst baterij na območju mesta Ljubljane ter bližnje okolice, ki so jih doslej sami prevzemali v tovarni »Zmaj«, da jih bodo od toka dne 23. t. m. dalje prejemali pod istimi pogoji pri tvrdki »Elektroindustrija d. d.«, Ljubljana, Gosposvetska cesta 13. V svrhu hitrejšega poslovanja določamo sledeči red prevzemanja:

ob ponedeljkih in torekkih: električna podjetja in trgovine s tehničnimi predmeti; ob sredoah in četrtnih: galanterijske trgovine in trgovine z mešanim blagom; ob petkih in sobotah: trafike in vsi ostali.

Prevzem baterij bo od 8-12 in od 15-18 ure.

Obenem sporočamo, da bodo s tem dnem cene baterij nižje za ca. 15%.

»ELEKTROTEHNA«
drž. elektrotehnično podjetje Slovenije

SPREMEMBA VOZNEGA REDA NA AVTOBUSNI PROGI MARIBOR-ZG. SV. KUNGOTA-SV. JURIJ OB PESNICI

Dne 20. aprila t. l. stopi na tej avto-busni progi nov vozni red, kakor sledi:

Maribor, glavni trg — Sv. Jurij ob Pesnici	1)	2)	3)
Maribor, glavni trg odhod	13.45	18.30	19.00
Sv. Jurij ob Pesnici prih.	13.45	19.30	20.00
Sv. Jurij ob Pesnici — Maribor, glavni trg	1)	2)	3)
Sv. Jurij ob Pesnici odhod	6.45	13.00	14.00
Maribor, glavni trg prih.	7.45	14.00	15.00
1) Vozi ob delavnikih.			
2) Vozi vsako soboto — delavnik in vsak delavnik drugi četrtni in peti torek v mesecu (živinski sejanski dan v Mariboru).			
3) Vozi ob nedeljah in cerkvenih praznikih.			

Dnevne vesti

Sindikatsko brisavo-higijensko stroko sporoča popravke z ozirom na naknadno odlobo pristojnih ministrstev, da so brisavsko-frizerski obrati v ponedeljek 22. 4. zaprili. V zvezi s tem sporočamo, da so dnevi 27. 4. 1. 5., 9. 5. tudi zaprti. — Odbor.

Zalozba »Naša žena« je izdala novo serijo razglednic in sicer devet različnih spomladanskih motivov v barvah in dva družinska motiva. Vse razglednice so reprodukcije slik naših priznanih umetnikov. Naročnike razglednic pri Upravi »Naša žena«, Ljubljana, Komenskega ulica 7.

nastopa. V Novi cerkvi se je v šoli zbralo 150 gledalcev in so tudi ti, prav kot gledalci v Dobrni, želeli, da se kmalu spet vrnejo.

Najlepše pa je bilo, ko so se 14. aprila učiteljski pripravniki odpeljali s kamioni v Jurklošter in v Planino. Na Planini se je na prostem zbralo 400 ljudi, ki so se po zaključku prireditve ostali skupaj s pripravniki. V Jurkloštru pa so uprizorili igro, posvečeno spominu na prve partizane. V tem kraju, ki je v narodno-osvobodilni borbi doprinesel velike žrtve, je njihova igra našla globok odziv.

Na povratku iz Jurkloštra pa so se ustavili v Rimskih toplicah, da pripravijo ranjenim borcem JA s svojo prireditvijo nekaj lepih ur. Spotoma se je kamion ustavil ob malem potoku, ob katerem leži grob nekega oficirja XIV. divizije. Na njegov grob so položili poljsko cvetje in zapeli pesem »Žrtvam«.

Poleg kulturno-prosvetnega dela pa delajo učiteljski pripravniki tudi za obnovo. V dveh tednih so napravili 296 delovnih ur. Sami so si očistili zapuščen vrt okrog internata.

V šoli pa posvetijo svoje sile temu, da se čim več naučijo. Zavedajo se težav, ki jih ima FLRJ, in se zato ne ustavljajo pred težkimi nalogami — kajti biti hočejo pravi ljudski učitelji novega kova, učitelji, ki jih potrebuje nova Jugoslavija!

BRITOF

Nesramna črnoborzijsanka

V Britofu pri Kranju žive po večini delavci, ki hodijo na delo v kranjske tovarne. Med njimi živi pa tudi Trebar Angelca, ki ni bila nikoli navdušena za pošteno delo in se danes hoče živeti na račun drugih. Posebno se odlikuje s protizakonitimi črnoborzijskimi posli. Tako na primer še vedno prodaja jajca po 15 din komad. Potrebno bi bilo, da organi ljudske oblasti seznanijo to črnoborzijsko z zakonom o pobijanju nedopustne špekulacije in gospodarske sabotaže ter jo pravično kaznujejo. D. J.

Tovariš!

Stavi v program svojega prvomajskega tekmovanja tudi to, da boš do 1. maja poravnal svojo naročnino za »Ljudsko pravico«, če je še nisi.

Uprava »Ljudske pravice«

SLOVENSKO NARODNO

GLEDALIŠČE

V LJUBLJANI

Urama

Nedelja, 21. aprila ob 20. uri: Krleža: »V agoniji«. Izven.
Ponedeljek, 22. aprila ob 15. uri: Skvarkin: »Tuje dete«. Izven. Ob 20. uri: Simonov: »In tako tudi bo«. Izven.
Torek, 23. aprila ob 20. uri: Krleža: »V agoniji«. Red B.

Opera

Sobota, 20. aprila ob 20. uri: Mlakar-Lhotka: »Vrag na vasi«. Sindikalni abonma. Red SB.
Nedelja, 21. aprila ob 15. uri: B. Smetana: »Prodana nevesta«. Zaključna predstava za Četrni Vič.
Ponedeljek, 22. aprila ob 15. uri: Mlakar-Lhotka: »Vrag na vasi«. Izven. Ob 20. uri: Verdi: »Traviata«. Gostovanje Zlate Gjungenac.
Torek, 23. aprila ob 19.30 uri: J. Offenbach: »Hoffmannove pripovedke«. Sindikalni abonma. Red SD.

Od sobote 20. t. m. dalje se bodo začele večerne operne predstave ob 20. uri.

Abonente sindikalnega abonmana SB opozarjamo, da imajo v soboto 20. t. m. v Operi predstavo Mlakar-Lhotkovega baleta »Vrag na vasi«.

V MARIBORU

Petek, 19. aprila: Zaprto.
Sobota, 20. aprila: Zaprto.
Nedelja, 21. aprila ob 15. uri: Linhart: »Veseli dan ali Matiček se ženik«. Znižane cene. Izven. Ob 20. uri: »Prodana nevesta«. Gostuje članica ljubljanske Opere Vanda Zihlerova. Znižane cene. Izven.
Ponedeljek, 22. aprila ob 10. uri: dopoldne: Sestakov-Smasek: »Veliko potovanje«. Matineja za mladino. Globoko znižane cene. Izven. Ob 15. uri: Collalto: »Beneški trojčki«. Znižane cene. Izven. Ob 20. uri: A. Foerster: »Gorenjski slavček«. Izven.

KINEMATOGRAFI

Sporedi državnih kinematografov:

LJUBLJANA. Kodljevski: Sovjetski film »Deklice se mudi na sestaneke«, tednik. Ob 20. uri. Matica: Ameriški barvati film »Čarovnik iz Oza«, tednik. Ob 16.15, 18.15 in 20.15. Sloga: Francoski film »Studentovski mest«, tednik. Ob 16.15, 18.15 in 20.15. Union: Sovjetski film »Volga«, tednik. Ob 16.15, 18.15 in 20.15.

RADIO

569 m — 243 m — 46 m

DNEVNI SPORED ZA PETEK 19. IV.
6.30—7 Orgelski koncert — 7—7.15 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda — 7.15—8. Odlomki iz oratorijev — 12.30—12.40 Deset minut igra Vaša Prihoda — 12.40—12.55 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda — 12.55—13.30 Simfonična glasba francoskih in italijanskih skladateljev — 13.30—13.45 Napoved časa, pregled tiska, objave in pregled sporeda — 13.45—14. Mezzosopranistka Ruša Bojčeva poje dela jugoslovanskih avtorjev, spremlja Bojan Adamič — 14—14.30 Koncert Radijskega orkestra, vodi Rudolf Starš — 14.30—14.45 Napoved časa in poročila — 14.45—15 Partizanske pesmi poje altistka B. Stritar-Klemenčičeva, spremlja Ciril Ovetko — 15 Polzvedbe — 18—18.15 Ukrajinske narodne — 18.15—18.45 Literarna ura: Stane Sever! pripoveduje Milčinskova povest — 18.45—19 Slovenske narodne poje baritonist Mirko Dolničar, spremlja Deklevova — 19—19.20 Iz »Pionirja za pionirje« — 19.20—19.30 1. Ravel: Alborado del Grazioso — 2. Debussy: Mesečina — 19.30—19.45 Ljudska univerza RL Oddaja IZOS-a: 1. O vzgoji zadravnih kadrov — 2. Naša zadravna statistika — 19.45—20 Slovenske umetne pesmi poje Vokalni kvintet RL — 20—21 Pester večer članov Radijskega orkestra. Sodelujejo: Kvarter trobil, flavist Gregorč, violinist Uroš Prevoršek, klarinetist Miha Gunzek in pianist B. Adamič — 21—21.15 Napoved časa, vesti, objave in pregled sporeda — 21.15—21.45 Beethoven ura. simfonije — 21.45—22 Wurlićs orgle — 22—22.10 Iz jutrišnjih časopisov — 22.10—23 Kvartet RL igra za lahko noč.

Ki, katerim je ta dodatek kot izredni obrok (oni, ki so klali prašice), pa prejmejo meso pri najbližjem mesarju ali na mesarskih stojnicah na trgu.

Prav tako prejmejo isti dan sveže meso bolniki na odzroke bolniških nakazil in zdravstveni zavodi.

Prodajna cena mesa je 33 din za kg. Mesarji prejmejo meso na klavnici v Ljubljani v petek dne 19. t. m. od M. do 17. ure.

Obračunavanje odrezkov bo javljeno naknadno.

DELITEV SALAM

Potrošniki okrožnega mesta Ljubljana bodo prejeli v petek dne 19. aprila ob 7. do 12. ure pri svojih stalnih mesarjih od ške P-2 po 10 dkg salama na odrezek »I-16. april« ali »III-36. april« živiliških nakazil izdanih od MLO odseka za preskrbo Ljubljana.

Prodajna cena je din 50 za kg. Obračunavanje odrezkov bo javljeno naknadno.

OPOZORILO!

Opozarjamo obistočno, da zapadejo dne 15. maja t. l. vse nakaznice za tekstilno blago, ki so bile izstavljene leta 1945 in tiste, izstavljene januarja in februarja t. l. Pozivamo vse imetelje teh nakazil, da jih čimprej realizirajo, ker se njih veljavnost ne bo podaljševala v nobenem primeru.

Glavni urednik Ivan Bratko, Ljubljana, Kopitarjeva 6. Naslov uredništva, uprave in tiskarne »Ljudske pravice«, Ljubljana, Kopitarjeva 6. — Telefon 23-62, 23-63, 23-64. — Številka ček. računa 16.690.